

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Саугъэтым ишын тегушылагъэх

Мыекъуапэ, Зэкъошныгъэм игупчэ, шашынэу рагъэжъэгъэ саугъэтэу «Шэжымрэ зыкыныгъэмрэ» зыфиорэм иухыжын эпхыгъэ юфыгъохэм къэзэрэугъонгъэхэр тегушылагъэх, ащкІэ яшлэшхэр къыралотыкыгъэх.

АР-м и Лышхъэ унашъоу ышыгъэм диштэу мы саугъэтым иухыжын пэлухъашт ахыщэр республикэ бюджетым къыхахыгъэу, джырэ уахътэ зищыкІагъэм пэуагъахъ. Псэуальтэм итеплъэ зыфэдэштмкІэ змызэгъыныгъэ мынэу къыхафэхэрэр

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэ — Щэрджэс Парламентым» итхьаматэу Бэгъушъэ Адамрэ республикэм шызэлъашлэрэ архитекторэу, художникэу Бырсыр Абдулахърэ тыгъуасэ алукагъ. Юфтхьабзэм хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат, ащ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, АР-м культурэмкІэ иминистрэу Чэмышъо Гъазый, АР-м лъэпкъ юфхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырліэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр.

псынкІэу дэгъэзыжыгъэнхэ, амалэу шыІэмкІэ охътэ кІэкІым ар ухыжыгъэн зэрэфар республикэм ипашэ кылуагъ.

Нэужым къэгъушылагъэхэми ащ дырагъэштагъ, ежхэм еплъыкІэу яІэхэри къыралотыкыгъэх.

— Саугъэтым ишын ухыжыгъэнымкІэ АР-м и Правительствэ къытефэрэр зэкІэ зэригъэцкІэштыр, ащкІэ пшъэдэжкІыж зэрэтхыштыр пытагъэ хэлъэу къэсІо, — кыхигъэщыгъ Тхаклушынэ Аслъан. — Ау ар зэшлэхыгъэ хъуным пае

тиІо зэхэлъэу, зым ыІорэр адрэм римыутыжъэу Іоф дэдэштІэн фае. Цыф къызэрыкІохэм еплъыкІэу яІэри къыдэлъытэгъэныр нахъ тэрэз. Джаш фэдэу саугъэтыр зыщыдгъэпсырэ площадым къыпыщылъ чыплэхэри нэужым зэтэдгъэпсыханхэ зэрэфар зыщыдгъэгъушъэ хъуштэп.

Адыгеим шыпсэурэ лъэпкъхэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэм фэшІ общественнэ фонд зэхэщэгъэныр игъо дэдэу АР-м и Лышхъэ ылъытагъ. Юфыгъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжыгъэн-

хэм, ІэпыІэгъу зищыкІагъэхэм уишлуагъэ ябгъэкІыным фэІорышІэу ар щытын фаеу кыгъэнефагъ.

Мы мэфэ дэдэм республикэм ипашэ ригъэблэгъагъэхэм ащыщых Теуцожь районым ит къуаджэу Гъобэкъуае иефэндэу Тхьаркьохъо Теуцожьрэ мы чылэм икІэлэ плугъэу, АР-м хэдзынхэмкІэ и Гупчэ комиссие итхьаматэу Хъут Юрэрэ. Къуаджэр зыгъэгумэкІырэ Юфыгъохэм, анахъэу диным эпхыгъэхэм, бгъухэр атегушылагъэх.

Хъадэм ифэІо-фашІэхэр тэрэзэу гъэцкІэгъэнхэм, ащ эпхыгъэу къэхалъэр зэрапэчыжъэм кыыхэкІыкІэ автомобиль зэрыщыкІагъэр, ащкІэ АР-м и Лышхъэ къадэлъыІэнэу къоджэдэхэр къызэрэкІэлъэІухэрэр Тхьаркьохъо Теуцожь кылуагъ.

Амалэу шыІэмкІэ ялэІу зэригъэцкІэштыр, цыфхэр зыгъэгумэкІырэ нэмыкІ Юфыгъохэм язэшлэхын ыналэ зэрэтыригъэтыштыр Тхаклушынэ Аслъан кылуагъ.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Лышхъэм иІофшІэгъу зэІукІэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан Сбербанкым и Адыгэ къутамэ ипашэу Николай Бариновым тыгъуасэ Іукагъ. Банкым икыутамэ хэхъоныгъэу ышІыхэрэм, пшъэрылъэу зыфигъэуцужыкыхэрэм ахэр атегушылагъэх.

Мыекъуапэ игупчэ ит банкым ифилиалэу гъэцкІэгъынхэр зыщы-

кІуагъэм икызэІухыжын фэгъэхыгъэ Іофтхьабзэм АР-м и Лышхъэ хэлэжъэнэу Н.Бариновым ригъэблэгъагъ. Непэ анахъэу анаІэ зытет лъэныкьохэм республикэм ипашэ ащиігъэгъозагъ.

Банкым икыутамэ Адыгеим Іоф зэрэшиІэрэм, цыфхэм яфэІо-фашІэхэр зэрэзэшІуихырэм Тхаклушынэ Аслъан осэшІу фишІыгъ,

тапэкІи а гъогум темыкІэу ипшъэрылхэр ыгъэцкІэным зэрэщыгугъырэр кылуагъ.

Мы зэІукІэгъум ыуж АР-м и Лышхъэ республикэм исурэтышІхэм я Союз хэтхэм ащыщхэр ригъэблэгъагъэх. Юфыгъо зэфэшхъафхэм ахэр атегушылагъэх.

Союзым хэтхэм ацІэкІэ Тхаклушынэ Аслъан шІухафтынэу сурэт къыратыгъ, ордену къыфагъэшъошагъэм фэшІ къыфэгъушІуагъэх.

(Тикорр.).

Хэхъоныгъэхэр ашІых

Республикэм ибиблиотекаэхэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэм эпхыгъэ юфыгъохэм афэгъэхыгъагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхаклушынэ Аслъан Адыгеим ит библиотекэхэм япашэхэм тыгъуасэ зэІукІэгъоу адырилагъэр. Юфтхьабзэм хэлэжъагъ АР-м культурэмкІэ министрэм игуадзэу ШъэуапцІэкъо Аминэт.

Шъугу къэдгъэкІыжын, библиотекэхэм хэхъоныгъэхэр ашІынхэм фэгъэхыгъэ республикэ программэр 2010-рэ илээсым Адыгеим шаштагъ. Ащ ишІуагъэкІэ мы ауужырэ илээситІум кыкІоцІ гъэхэгъэшІухэр ашІынхэ алъэкІыгъ. Къуаджэхэм адэт библиотекэхэм компьютерхэр, нэмыкІ оборудованиехэр афашъфыгъэх, ІофышІэхэм яквалификации хагъэхъон амал яІэ хъугъэ, ахэм азыфагу зэнэкьокъу зэфэшхъафхэр шызэхашх. Мы программэр гъэцкІэгъэным пае республикэ бюджетым илээситІум сомэ миллиони 9 фэдиз къытІупщыгъ, ар зищыкІагъэм пэлуагъэхьагъ.

— Федеральнэ гупчэм ахыщэ ІэпыІэгъоу библиотекэхэм къафитІупщырэм хэшІыкІэу хэхъуагъ. 2012-рэ илээсым республикэм икыуаджэхэм адэт библиотекэ 80 Интернетым пыдгъэнэшт, — кылуагъ ШъэуапцІэкъо Аминэт.

Зипсауныгъэ зэщыкьогъэ цыфхэм апае шыІэ библиотекэхэм языхтэ уигъэрэзэпэнэу зэрэщымытым Тхаклушынэ Аслъан къээрэугъоигъэхэм анаІэ тыраригъэдзагъ.

Зымылзэгъухэрэм я Адыгэ республикэ хэушхъэфыкыгъэ библиотекэ идиректорэу Нина Дагадаевам къызэриІуагъэмкІэ, мы купым кыхиубытэхэрэм апае шыІэ

библиотечнэ пунктхэм япчъагъэ илээс къэс хэхъо. Непэрэ мафэхэм яхъулІэу республикэм ащ фэдэу итыр 21-рэ, ахэм нэбгырэ 1200-рэ къуаулэ.

— ІофшІэнэу жъугъэцкІэрэм фэшІ шхъэкІафэ кышъуфэтэшІы, шъуисэнэхъат шъуфэшъыпкъ, — кылуагъ Тхаклушынэ Аслъан. — Адыгеим ит библиотекэхэм тапэкІи хэхъоныгъэхэр ашІынхэм тыналэ тедгъэтышт. УФ-м культурэмкІэ иминистрэ игуадзэу Григорий Ивлиевым зэІукІэгъоу дытилагъэм зэрэщыдгъэнэфагъэмкІэ, 2012 — 2018-рэ илээсхэм ателъытэгъэ федеральнэ программэу «Урысыем икультура» зыфиіорэм Адыгеир зэрэхэлэжъэшт шІыкІэм тыщытегушылагъ. ТапэкІи федеральнэ гупчэм тишъыпкъэу Іоф дэтшІэшт.

Зэкъошныгъэм иорденэу къыфагъэшъошагъэм фэшІ библиотекэм иІофышІэхэу зэІукІэгъум хэлэжъагъэхэр Тхаклушынэ Аслъан къыфэгъушІуагъэх.

(Тикорр.).

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

Адыгэ Республикэм иобщественнэ шыІакІэ чанэу зэрэхэлэжъэхэрэм ыкІи къыткІэхъухъэхэрэм ядзэ-патриот плуныгъэ ашхъэкІэ ялахышхо зэрэхашІыхэрэм апае Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Щытхъу тхылъ афагъэшъошагъ:

— **Бурнышев Виктор Анатолій ыкьом**, ООО-у «Газпром Транс Газ» зыфиіорэм корпоративнэ ухуэмэныгъэмкІэ икыулыкъу и Мыекъопэ отдел инспектор, АРОО-СВП-м иветеранхэм я Совет хэт, запасым шыІэ майор;

— **Давидюк Иван Иосиф ыкьом**, ФГУП-у «Ведомственная охрана» зыфиіорэм и Краснодар къутамэ иконтролер, АРОО-СВП-м иветеранхэм я Совет итхьаматэ игуадз, запасым шыІэ подполковник;

— **Джарымэкъо Инвербий Азмэт ыкьор**, ОАО-у «Юг-Инвестбанк» зыфиіорэм и Мыекъопэ къутамэ идиректор, АРОО-СВП-м иветеранхэм я Совет хэт, запасым шыІэ подполковник;

НЫБДЖЭГЪУ ЛЪАШІЭХЭР!

ЖъоныгъуакІэм и 10-м щегъэжъагъэу и 20-м нэс фэгъэкІотэныгъэ зыхэлъ кІэтхэгъур макІо. Мы уахътэм кыкІоцІ гъэзет кІэтхакІэр нахъ макІэ хъугъэ. Тхьамафэм 5 кыдэкІырэ гъэзетхэу 52161-рэ индексэу зІІэм сомэ 318-рэ чапыч 53-рэ, индексэу 52162-рэ зІІэм сомэ 240-рэ чапыч 67-рэ аосэшт. Мы мэфипшІыр къызфэжъугъэфед — шІукІатх лъэпкъ гъэзетым!

Ветеранхэр рагъэблэгъагъэх

Теклоныгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ мэфэкI Иофтхьабзэ кIэлэ-цIыкIу Иыгъыплэу N 2-м мы мафэхэм щызэхашцэгъагъ. Концертым кырагъэблэгъагъэх ветеранхэр, нэж-Иужьхэр, ны-тыхэр. КIэлэцIыкIухэр усэхэм кыджагъэх, ордэхэр къагуагъэх, къашьохэр, сценкэхэр къашыгъэх. Анахь цыкIоу сабий Иыгъыплэм чIэххэри гъэкIэрэклагъэху, къэгъагъэхэр алыгъэху мэфэкIым къекIолагъэх, къэзэрэугъоигъэхэм усэ цыкIухэм къафаджагъэх.

— Теклоныгъэм и Мафэ фэгъэхьыгъэ патриотическэ Иофтхьабзэхэр сабий Иыгъыплэм илэс къэс щызэхэтхэ. КIэлэ-цIыкIухэр музей къэгъэлэгъонхэм, заом щыфэхыгъэ тидзэ-

кIолIхэм ясаугъэтхэм адэжъ тэцх. Ветеранхэм залутэгъагIэ, мэфэкI концертхэм къятэгъэблагъэх. АшIогъэшIэгъонэу кIэлэ-цIыкIухэр зэкIэ зэхэтхэрэ Иофтхьабзэхэм ахэлэжъх, — еIо мы учреждением ипашцэу Гъыш Гошмафэ. — Ошгъо къаргъор ташьхьагъ итыным пае зыпсэ зытыгъэ цыфхэм лыгъэшхо зэрэ-зэрахьагъэр, теклоныгъэу къыдахыгъэр зэрэхьылабгъэр тисабый-хэм ащыдгъэгъупшэ хьуштэп.

Тикъэралыгъо шъхьафит зышIыжыгъэхэм лыхъужьныгъэу зэрахьагъэр зэрэащымыгъупшэ-щтыр, заом щыфэхыгъэхэр егъэшIэрэ шIэжъу тыгу зэрилыштыр хэр къыхагъэщызэ, зы такыкърэ афэшъыгуагъэх.

ШХОНЧЫБЭШIЭ Рузан.

Къэзымыгъэзэжъыгъэм ишIэжъ агъэлэпIагъ

Хэгъэгу зеошхом хэлэжъагъэм ячIыплэ гупсэхэм къагъэзэжъыгъэп. Азыныкъохэм яхъэдэ къупшъхъэу къагъотыжыгъэхэр зы чIыплэ шагъэтилыгъэх, адрэхэр джы къызнэсыгъэми зыщыфэхыгъэхэр ашIэрэп. Специалистхэм къызэралорэмкIэ, нэбгырэ миллиони 2,5-рэ фэдызир джыри къагъотыжыгъэп. Миллионьбэмэ ащыцэу зы дзэкIолI Шэуджэн районым ит къутырэу Чернышевым бэмышIэу шагъэтилыжыгъыгъ.

Хэгъэгу зеошхом хэIодагъэхэм ямемориалэу Чернышевым дэтым жьоныгуаклэм и 8-м шъыгъо Иофтхьабзэ щыкIуагъ. 1942-рэ илэсым шышъхъэу ма-зэм Лэбэ Iушгъо щыкIогъэ зео-банэм щыфэхыгъэ советскэ дзэ-кIолIыр икIэрыкIэу зэрагъэтилыжыжыгъэм ар фэгъэхьыгъагъ. Ащ ихъэдэ къупшъхъэхэр блэ-кIыгъэ илэсым къутырдысхэм ятIэ къызщычIахырэ карьерым ошIэ-дэмышIэу къышагъотыжыгъыгъ. Нахь тэрэзэу къэпIон зыхъукIэ, Чернышевым итемыр лъэныкъокIэ километри 4 фэ-дизкIэ улыкIуатэмэ, станицэу ТIэхьабэ екIуштыгъэ лъэмы-джым игъунэгъоу ары. ЗеоIыр зыщыфэхыгъэ чIыплэм етIэн Иофтхьабзэхэр республикэ ныб-жыкIэ военнэ-патриотическэ объединениеу «Феникс» зыфи-лорэм хэтхэм зэрахьагъ. Ахэм япашцхэр Ринат Рахматулиным-рэ Сергей Ивановымрэ.

ЛыхъуакIохэм къызэралуа-гъэмкIэ, гухэкI нахь мышIэми,

дзэкIолIым ишыгъынхэм ащы-щи, ыцIэ къэзыгушыхъатырэ тхылъхэри къэнагъэхэп. Шъуа-шэм итыгъэ чылу закъоу къа-гъотыгъэр IэкIэ зелэхэм къэтэ-къуагъ. Агъэунэфын алъэкIы-гъэр 1942-рэ илэсым шы-шъхъэу и 8-м ар зэрэфэхыгъэр ары.

Чернышевым щыкIогъэ ми-тингым нэж-Иужьхэри, ныб-жыкIэхэри къекIолагъэх. Къу-тырым дэт гурыт еджаплэм ще-джэхэрэр зэхэтху гупчэ урамым къырыкIохи, дзэкIолIыр зыша-гъэтилыгъыгъэ чIыплэм екIола-гъэх. Джащ фэдэу мы Иофтхьа-бзэм хэлэжъагъэх АР-м и Лы-шъхъэрэ министрэхэм я Каби-нетрэ я Администрации ипашцэу Владислав Федоровыр, лъэпкэ ИофхэмкIэ, IэКIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жъугъэм иамалхэмкIэ Комитетым итхьаматэу Шъхъэ-лэхъо Аскэр, ныбжыкIэ Иоф-хэмкIэ Комитетым ипашцэу Къэ-

рэтгбэнэ Мыхьамодэ, Шэуджэн район администрацием ипашцэу Хъуажъ Налбий, ветеранхэм ярайон ыкIи республикэ совет-хэм, военнэ-патриотическэ клуб-хэм яллыкIохэр.

Мы мафэм хэткIи мэхьанэ-шхо зэриIэр Владислав Федо-ровым ипэублэ псалъэ къы-зыхигъэщыгъ. Джащ фэдэу зыцIэ амыгъэунэфыгъэ зео-лым ишIэжъ агъэлэпIэу зэрэ-зэрэугъоигъэхэр, ащ фэдэху зыпсэ зыгъэтилыгъызэ нелэ шы-лакIэ къытфидэзыхыгъэхэм шъхъацэ зэрафашIырэр ащ къылуагъ.

Нэужым къэгъушыIэгъэ пстэ-уми зэрэахъэунэфыкIыгъэмкIэ, зео мэшIошхом хэIодагъэхэм яшIэжъ тицIыфхэм агъэлэ-пIэшт, лыхъужьныгъэу зэрахьа-гъэр егъашIэм агу илгышт. Фэ-хыгъэ дзэкIолIым ихъэдэ къуп-шъхъэхэр къызыщагъотыгъэ чIыплэм лыхъон ИофшIэнэу шы-зэшIуахыгъэм пае отрядэу «Фе-никсым» хэтхэм зэрафэразэхэр къыралотыкIыгъ.

Хэгъэгу зеошхом хэIодагъэхэм такыкърэ зафэшъыгъохэ нэужым амыгъэунэфыгъэ дзэ-кIолIым ихъэдэ къупшъхъэхэр зыдэлъ пхъэмбгъу зэхэIулагъэр машэм рагъэуцохыгъ. КъекIола-гъэхэм а чIыплэм къэгъагъэхэр кIэралъхьагъэх.

(Тикорр.).

Нэбгырэ 12 кыыхэхъуагъ

Суд приставхэм я Федераль-нэ къулыкъу и ГъэорышIаплэу Адыгэ Республикэм щыIэм иIо-фышIэхэм ясатыр нэбгырэ 12 кыыхэхъуагъ. Ахэм присягэр зышаштэгъэ торжественнэ зэх-хъэу мы мафэхэм щылагъэм къекIолагъэх АР-м и Лышъхъэ-рэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипашцэу Влади-слав Федоровыр, АР-м исуд пристав шъхъагъэу Дмитрий Тка-ченкэр, правэухъумэкIо орган-хэм яллыкIохэр, суд приставхэм я ГъэорышIаплэ дэжъ щызэх-ашцэгъэ Общественнэ советым итхьаматэу Хымыщ Казбек, мы къулыкъум иветеранхэр, нэ-мыкIэхэри.

Суд приставхэм къулыкъу ащызыхьынэу теубытагъэ зышIы-гъэ ныбжыкIэхэр присягэр зы-

тетхэгъэ тхьапэм кIэ-тхэжыгъэх, Урысые Федерацием и Кон-ституции къыдилгы-тэрэ лъэныкъо пстэ-ури зэрагъэцэкIэ-щтыр, цыфхэм яфи-

тыныгъэхэр къызэраухъумэшт-хэр, зыщыпсэухэрэ Урысыем хэжъоныгъэхэр ышIынхэм зэрэ-фэлэжъэштхэр къагуагъ.

Джащ фэдэу илэс пчъагъэ хуыгъэу зыпшъэрылхэр шытху хэлъэу зыгъэцэкIэрэ суд при-ставхэм ащышхэр федеральнэ ведомственнэ тын лъапIэхэмкIэ, шытху ыкIи рэзэныгъэ тхылъ-хэмкIэ къыхагъэщыгъэх.

Нэужым къэзэрэугъоигъэхэр зэгъусэху Хэгъэгу зеошхом хэ-кIодагъэхэм афэгъэхьыгъэу къэ-блэрэ «ЕгъэшIэрэ машIом» екIо-лагъэх. Теклоныгъэм икыдэхын фэбэнэгъэ цыфхэм яшIэжъ агъэ-лъапIэзэ саугъэтым къэгъагъэхэр ыкIи къэгъэгъэ блэрхэр кIэралъ-хьагъэх, зы такыкърэ афэшъы-гуагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

МашIо къэхъуным ищынагъо щыI

Илэс къэс Урысыем имэзэхэм закъызыштырэ машIом цыфхэм зэрарышхо къафехьы. А лъэхъа-ным Iугъом кыыхэкIэу псэуплэхэм гүмэкIыгъошхом ащыхэтых. Джырэ мафэхэр зэрэфабэхэр къыдалы-тэзэ, машIо къэхъуным ищынагъо зэрэщылэр, уса-кын зэрэфаер специалистхэм къаIо.

Губгъомэ арыт уц гъугъэхэр псынкIэу къызэрэзэкIанэхэрэм кыыхэкIэу, мэшIогъэкIосэ къу-лыкъум ИофшIэнэу ыгъэцэкIэрэр нахьыбэ хуыгъэ. Специалистхэм къызэралорэмкIэ, мэзым къы-щыхъурэ машIом инахьыбэ зи-лажъэр цыфхэр арых. Ахэм мэ-зым Иоф шашIэ е зыцагъэпсэ-фы хъумэ, мэшIогъэкIосэным ишапхъэхэр зэрамыгъэцэкIэхэ-рэм тхьамыклагъор кыкIэлъэ-кIо. Статистикэм къызэригъэла-гъорэмкIэ, машIом епхыгъэ ху-гъэ-шIэгъи 10-м шыщэу 9-р цIыфым илажъэу агъэунэфы. Мэзым бэрэ уащылукIэу мэхъу апч бэшэрэб нэкIху зэтэтэкъуа-гъэу щылыхэм. Апчым бэрэ ты-гъэр кытепсэмэ, машIо кыкIэ-зыгъэнэрэ линзэм иIоф ыгъэца-

кIэу мэхъу. Ащ ыпкэ кыкIэу къэхъурэ мэшIо цыкIум тхьамы-клагъор кыкIэлъыкIон ылъэ-кIышт.

Къызэрэфэбагъэм тетэу цыф-хэр шагу ИофшIэнхэм афежъэх. Яунэ пчъэIупэхэр зэIуахых, чэу-нэхэм къаIукIэгъэ уцхэм, хэкI-хэм машIо акладзэ. Шъугу къэ-тэгъэкIыжы, законодательствэм къыдхэлъытагъэу мэшIогъэкIо-сэным ишапхъэхэр зымыгъэ-цэкIэхэрэм административнэ пшъэдэкIыж арагъэхьышт. Соми 100-м кышгъэгъагъэу сомэ мини 7-м нэс тазырэу арагъэтышт.

Зыгъэпсэфыгъо уахътэр мэ-зым щызыгъакIо зышIонгъохэм машIо къэмыхъунымкIэ нэбгы-рэ пэпчэ бэ зэрелытыгъэр зы-шагъэгъупшэ хуыштэп.

ШъунаIэ тешъудз! Лъэхъух!

1990-рэ илэсым къэхъугъэ Гребенин Игорь Александр ыкIоу Адыгэ РеспубликэмкIэ поселкэу Лъэустэнхьаблэ дэт колониеу N 1-м дэсыгъэр (цыфхэр ыгъэщынэхэзэ авто-мобильхэр зратырихышты-гъэм пае УФ-м и УК ия 166-рэ статья ия 4-рэ Iахь тетэу илэси 6-рэ мэзи 8-рэ хьапс зытелъы-гъэр) 2012-рэ илэсым жьо-ныгъуакIэм и 8-м ашIухэхьа-жыгъ.

КIалэм итеплэкIэ сантимет-ри 169-рэ илэзагъ, шъхьащыф, нэшхуантI, ипкызэхэлъыкIэ-кIэ пшэрэп ыкIи одэп, «эпо-летым» ехьыщыр сурэтэу ма-

стэкIэ хэуIохэзэ тырашIы-хьагъэр иджабгъу блыпкэ тет.

Гребенин Игорь Александр ыкIор 1990-рэ илэсым Ионы-гъом и 29-м къэхъугъ, урыс, Кировскэ хэкумкIэ Подосинов-скэ районым ит къуаджэу Ста-рая къышыхъугъ, Урысые Фе-дерацием игражданин, агъэти-сыфэ нэс Ставрополь краймкIэ Ипатовскэ районым ит къалэу Ипатово, урамэу Степная, 7-м шыпсэугъ, зыдаримыгъатху Ставрополь краймкIэ Изобиль-ненскэ районым хэхьэрэ посел-кэу Солнечнодольскэ иурамэу Молодежная, 3-м, я 110-рэ квартирэм исыгъ.

Гребенин Игорь Александр ыкIор зыдэшыIэм ехьылIэгъэ къэбар горэ зышIэхэрэм тя-лэIу телефонэу 02-мкIэ е Урысыем и ФСИН Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэорышIаплэ иде-журнэ часть чIэт теле-фонэу 8 (8772) 52-56-83-мкIэ кытеонхэу.

Урысыем и ФСИН Адыгэ РеспубликэмкIэ и ГъэорышIаплэ ипресс-къулыкъу

Красногвардейскэ районым инепэрэ щылакI

Республикэм пэрытныгъэр

щызылгыгъхэм ащыщ

Красногвардейскэ районым непэ ищылакI зэрэзэхэщэ-гъэм, социальнэ-экономикэ хэхьоныгъэхэмкIэ зы-лвылэсыгъэхэ гунапкъэм зыщыдгъэгъуазэ, къадэхъухэ-рэр, джыркIэ анахь къиныгъоу щыт лъэныкъохэр зэдгъашIэ тшIоигъоу джырблагъэ районым тыщылагъ. Пстэ-уми апэу гуцылэгъу тыфэхъугъ райо-ным ипашэу Тхьалъэнэ Вячеслав.

— Вячеслав, бэшагъэп ящэнэрэ палъэм телъы-тагъэу Красногвардейскэ районым ипашэу узы-хадзыжыгъэр. Къызэрэ-тшIошIыркIэ, цыфхэм цыхъэ къыпфашынышъ, цэгъогогъо районым илэхъэтетэу ухадзы-ным фэшI Iофшлагъэ го-рэхэр уилэнхэ, гугъапIэ-хэр къыуапхыгъу щытын-фае. Сыда о непэ анахь пшъэрылъ шхъалэу зы-фэплэгъужыгъэр?

— О къызэрэпIуагъэу, районым щыпсэхуэрэм гугъапIэ го-рэхэр къысамыпхыштыгъэмэ ящэ-нэрэу сыхамыдзыжыныгъэки мэхъу. Сыда пIомэ районым щып-сэхуэрэм япроцент 20 нIэп ады-гъу исыр. ЗэкIэ ахэм аIэ пфалэты-гъэки къыкIын шыIэп. Зэрэхъу-рэмкIэ, славян лэпкхэр ары рэ-хъатныгъэу, зегурылонгъэу, зэ-дэштэныгъэу районым илгыр бэкIэ зэлытыгъэхэр, районым ин-тернациональнэу къэзышIыгъэр. Арышъ, пшъэрылъ шхъалэу щы-тыр хэдзакIохэм цыхъэу къысфа-шыгъэр лъэныкъо пстэумкIи къэ-гъэшъыпкъэжыныр ары. ПшIэхэ-нэп кадрэхэр IэнатIэхэм аIугъэхэ-гъэнхэм, социальнэ Iофгыгъохэр зэшIохыгъэнхэм, экономикэм зы-къегъэIэтыгъэным алъэныкъокIэ гъогоу згъэнэфэгъэм цыфхэр ыгъэразэхуэ щытынкIи.

— Щысэхэ-ми тафай.

— Мэкъу-мэщ отраслэр пштэмэ, блэ-жын плъэ-кIышт чыгъоу районым илгым щыщэу цыф-хэм аIэ зыхэ-мылъ къэна-гъэп. Былымхуным зыфэбгъа-зэмэ, узэрыгушхон плъэкIышт щысэхэр шыIэх. Адыгеим зэкIэ щэу къысхадзыжыгъэрэм ипроцент 75-рз фэдизыр Красногвардейскэ районым ибылымахохэм къа-хыжы. Шыпкъэ, ыпкIэ зэрэ-щытыгъэм былымхуныр лъы-кIэгъэхъажыгъэным игугъу пшIынкIэ псэаIо, ау отраслэм ре-нэу хэхьоныгъэхэр ешIых.

МэкъумэщышIэ (фермер) Iоф-шIакIэр пштэмэ, а лъэныкъом-кIэ апэрэ чэзыур къызэтынэкIыгъ пIон плъэкIышт. Бжыхъэ ыкIи гъэтхэ культурэхэр охъэтшIухэм адиштэу апхых, адэлажэх, Iуахыжых. Аужырэ илъэс зытIушым трактор 40, комбайнэ 15, чыгум зэрыдэлэжэхэрэ Iэ-мэ-псымэхэр хызмэтшIапIэхэм къашэфыгъэх. Арышъ, гъэтхэ губгъо IофшIэнхэри ипалъэм ехъулIэу зэрагъэцэкIэштхэм ти-цыхъэ телъ. Чыгу Iахъэр зи-Iэхуэ районым нэбгырэ ми-ни 9,5-рз щэпсэу. Чыгур зы-

фэмылэжыштыгъэм бэджэндэштэ-хэм араты, ащ къыкIакIорэм-кIэ ящыкIэгъэштхэр зэрагъэгъо-тых. Чыгу Iахъхэм къаIаIоу коц тонн, дагъэ, шъоушыгъу зыфэпIоштхэр зыIумыкIэжы-рэ ахэтэп. Коц тоннпшIым нэсэу зытефэжыгъэхэрэ къахэкIых. Унэгъо бюджетымкIэ ар IэпыIэ-гъушIу. Совет хабзэм илъэхъанэ чыгулэжыгъэм натуральнэ шIы-кIэм тетэу атефэжыштыгъэм фэдэ пчъагъэкIэ нахъыб непэ бэ-джэндэштхэм къалэжыгъэу аIуIэжыгъэр. Лэжыгъэр шыIэ-мэ, былымхэм, шагубзыхуэм арагъэшхыштыр ащ къыхэкIышт, ахэмкIи унагъохэм хэхьоныгъэ-хэр ашIыштых.

— Промышленностым ылъэныкъокIэ районым сыд фэдэ амалхэр иIэхэ, ба бюджетым икъэкIуа-плэхэм къахэлажыгъэр?

— ПромышленностымкIэ къэ-Iогъэн фае предприятиехэм нэ-

мыкI бысымхэр яIэхэ зэрэхъу-гъэм ишIуагъэкIэ отраслэм зы-кыIэтыжыгъэу зэриублагъэр. Илъэс пчъагъэ хъугъэ дэгъэшI заводэу IыгъэкIэу щытыгъэм унэе бысым иIэ зыхъугъэр ыкIи зыпкъ итэу Iоф зишIэрэр. Хъуажъ Аскэр зипэщэ ООО-у «Содружество» зыфилорэр джырэ уахътэм ди-штэу зэтырагъэпсыхъажыгъэу продукцияр къыдегъэкIы, цыф-хэм IофшIэн ареты, бюджетым илъэгъэпIэ пстэуми хэбзэIахъхэм-кIэ ахэлажэ. «Мэкъумэштехни-кэштыгъэм» щыщ чыпIэ инве-сторхэм ащэфыжыгъэ. ООО-у «ДИАС» зыфилорэм нэбгырэ 60 — 70-рз фэдиз Iут, культива-торхэр къысхадзыжыгъэу зэтырагъэпсыхъажыгъэу цэ заво-дыр джырэ уахътэм тегъэпсыкIы-гъэ оборудованиекIэ уIэшыгъэ. Дэкъхэр къэмынагъэхэмэ, ып-кIэ ащ чIэтыгъэм щыщэу зэбла-мыхъугъэ ахэтэп. Нахь тэрэзэу къэпIон хъумэ, инвесторым за-водкIэ ащ щигъэпсыгъ. Обору-дованиери технологиери джырэ уахътэм тегъэпсыкIыгъэх. Къое лъэпкъ зытIушъ къысхадзыжыгъэ, IэкIыб хэгъэгу бэджэндэштхэм иуцонхэу загъэхъазырэ.

КъэсIуагъэхэм ямэхъанэкIэ алъыкIэмыхъэхэм, яшIуагъэ къэзыгъэкIорэ нэмыкI предприя-тиехэм ягугъу къэпшIын плъэ-кIышт. Мэзэ зытIушъкIэ IофшIэ-ныр ригъэжыгъэ Хъатикъуае ша-гъэпсыр цехэу гъушым хэшIы-кIыгъэ пчъэхэр къызысхадзышты-хэм. Пашэхэм къызыралорэмкIэ, ащ нэбгырэ 200 фэдизмэ IофшIэпIэ чыпIэ шагъотышт. МыгъучышIэи материалхэмкIи хэхьоныгъэкIэхэр шыIэх. Ар нахъыпэм къызэрэчIа-

хыгъэм лъыпытэу зэрэIуагъэкIы-щытыгъэм джы фэдэжэп. Мыжъо-пшэхэу зэхэлэу къычIахыгъэр чыпIэм переработкэ щашIы, про-дукции лъэпкъ заулэ хашIыкIы, IуагъэкIы. Ар производствэмкIэ нахь фэдэу щыт.

— Инвесторхэр къызэб-гъэблэгъэнхэ плъэкIышт лъэныкъохэу къэнагъэ-хэм ягугъу къытфэпшIы тшIоигъу.

— ИлъэсIу хъугъэ чылагъоу Еленовскэм фэбэпIэ щыгъэпсы-гъэным ыуж тызтыр. Федеральнэ лъэгапIэм щызэшIохыгъэн фэе Iофыгъохэр ащкIэ шыIэхэшъ, ахэм инвесторхэр къызэтыралэ-жэх. Зыфаслорэр газымрэ элект-ричествэмрэ. ЯщыкIэгъэштхэр бэшъ, ифэшъошъ структурэхэм за-рагъэзэгъын фаеу щыт. ЯтIонэрэу зигугъу къэшыгъэмэ хъуштыр Штурбинэм шагъэпсынуу щыт за-водышхор ары. Ащ пластикэм хэшIыкIыгъэ трубэхэр къысхадзы-жыгъэх. Ау инвесторым ыма-кIэ макIэу зэхэтэхы. Джащ фэ-дэу къытфыкъокIырэр макIэп, ау пстэуми зэфэдэу тагъэразэ пIон плъэкIыштэп. Зигъо дэдэ Iофы-гъоу щыт пыдзэфэхэр переработкэ зысхадзыштыгъэ заводыр. Мы лъэ-ныкъомкIэ инвесторым зи къы-тенэрэп, ары пакIошъ, тэ зэшIо-тхын фэе пшъэрылэу тIэмкIэ къытIушъкIэ пIоми хъушты, гупсэф къытитыгъэр. Проектыр хъазыр хъушкIэ бэп къэнэжыгъэр. Заво-дыр я XXII-рз партсездым ышIэ зыхъыштыгъэ колхозэу Еленов-скэм дэтыгъэм чырбышым паша-агъэфедэрэ етIагъор къызышъы-чIахыштыгъэ чыпIэу иIагъэм щыдгъэпсышт.

(ИкIушъ я 4-рз н. ит).

ГЪОМЫЛЭПХЪЭШI ПРОМЫШЛЕННОСТЫР

АтIупшчыгъэ къодый

Красногвардейскэм дэтыгъэ дэгъэшI заводэу Погибельнэм ышIэ зыхъыштыгъэр Совет хаб-зэм илъэхъанэ Адыгеим игъомы-лэпхэшI предприятие пэрытхэм ащыщыгъ. Дагъэр хъоу къысха-шыштыгъэ, IуагъэкIыштыгъэ, бюджетым икъэкIуаплэхэм дэ-гъоу ахэлажыгъэ, пчъагъэрэ тигъэзет нэкIубгъохэм ащ игугъу къащытшIыгъ. Ау зэхъокIыны-гъэкIэ зэджэгъэхэ лъэхъанэу зэкIэ хэгъэгум итыгъэ предприятиехэр зыщызхагъэтэкъуагъэхэм мы заводри кIочIаджэ ехъули, ащэ-жын фаеу хъугъагъэ. Предпри-ниматель ежэгъакIэу Хъуажъ Аскэр заводыр къысхадзыжы, ыгъэкIэжыи зытыгъэгъэ мафэр непэ фэдэу къэтэшIэжы. Ащ илъэсипшIым ехъу тешижыгъ.

Районым ехылагъэу дгъэхъа-зырырэ материалхэм а заводми игугъу къащытшIы тшIоигъоу тызэкIом, пашэхэм ащыщ ты-IукIэнэу хъугъэп, дэсыгъэхэп. Заводым идиректорэу а мафэм Мыекъуапэ шыIэгъэ Аульэ Хъа-медэ телефонымкIэ къытфагъо-ти тигухэлъ зетIом, пшъэрылъ зыфшIыштыр къыгъотыгъ,

цехыкIэу атIупшчыгъэм тыкыте-гушылэ шIоигъоу къытиIуагъ.

Хъуажъ Аскэр предпринима-тель IофшIэныр зырегъэжыкIэм апэ къызэIуихыгъагъ шъон пы-тэхэр зыщырагъэхъохэрэ цех. Аши ыпкIэ заулэрэ тыщылагъ. Джы ащ дэт псэуалэхэм ищы-кIэгъэ оборудованиер ачIагъэ-уцуи, заводым къысхадзыжы да-гъэр бэшэрэбхэм зысхадзыжыгъэр производствэ къысхадзыжыгъэ. Ащ ипаш Хъуажъ Эдик. Ар къытпэгъокIи IофшIапIэм ты-ригъэблэгъагъ. Пусконаладочнэ IофшIэнхэр зыгъэцэкIэгъэхэ спе-циалистым цехым иIофшIэн зэ-рзэхэщэгъэ шIыкIэр, производ-ствэ кIуачIэу иIэр, шылэжыгъэр пчъагъэр къытфилотагъ, нэмыкI-хэу тызыкIэупчIагъэхэм джэуап-хэр къаритыжыгъэх.

ИлъэсипшIым ехъу тызидэ-мыхъэгъэ шагум зэхъокIыныгъэу фэхъугъэхэм апэ тыналэ атеты-мыдзэн тлэкIыгъэп. Гъомылэ-пхэшI предприятиехэм зэряхаб-зэу, шагур къэбзэ дэд, тыдэки асфальт телъ. Илъэс пчъагъэм чыгъхэм лъэгъэхуоу зыкIалэтыгъ, зыщышIыгъэ чыпIэхэм кондэ

зэфэхъафхэри къащэкIых, жыр шыкIабз.

— Мы чыпIэм дагъэр къыра-щалэ, гидротация, фильтрация, вымораживание щытэшIышъ, тыукъэбзыгъэ дагъэр трубэмкIэ зыгъэблэгъагъэ, — къытфелуатэ специалистым. — ЗэкIэ мы плъэгъурэ оборудова-нием иIофшIакIэ сыуплъэкIугъэ, згъэтэрэзыгъэ ыкIи дагъэу хъа-зыр хъугъэр бэшэрэбхэм ара-гъахъоу аублэгъэ къодый.

А унэм мыулыгъэр гъучI лъэп-къым хэшIыкIыгъэ пхъэчэшхохэр, нэмыкIэхэу зыцIэ тымышIэхэрэп чIэтых, мэхъанэу яIэр къэшIэ-гъуаеу, ахэр трубэхэмкIэ зыпхыгъэх, зыпхыгъэх. ХэшIыкI дэгъу фы-уимыIэу яIофшIакIэ зэрэгъэпсы-гъэр зэхэпфын плъэкIыштыгъэ. А зэпстэум иIофшIэн лъыплъэрэр зы специалист закъу, автоматикэм тетэу зэхэсхэгъэшъ, зытIушъкIэ, зэкIэ ищыкIэгъэ пстэур къызэ-шIуехы.

ЯтIонэрэ цехэу тызычIэхъагъэр хъоо-пшау. Зы линии чIэтэу ащ зы литрэ ыкIи литритф зырыф-рэ бэшэрэбхэм дагъэр щара-гъахъоу, тхылыпIэхэр атырагъэп-

кIэжыгъэхэ, къэмланхэм адагъэ-уцых. А зэпстэур зыгъэцэкIэхэрэп рабоч нэбгыритф нIэп. Яхэнэ-рэ IофшIэм бэшэрэбхэр къегъэ-хъазырых. Ащ иIофшIакIи къы-тагъэлэгъугъ. Поселкэу Яблони-новскэм дэт полиэтилен бэшэрэ-хэр зыхашIыкIыгъэрэ заготовкэ-хэу преформэкIэ заджэхэрэр къызысхадзыжыгъэ завод. Джащ къырашыгъэ преформэхэм бэшэ-рэхэр ахашIыкIых. Рабочым преформэр къэзыгъэфэбэрэ ста-нокым дэгъэуцо, ащ ыуж прес-сым дельхъэшъ, кнопкэм зыте-IушIэкIэ давлениешхо зылэ

жым преформэр къызэкIоцIешы, бэшэрэб теплэ иIэу къегъэхъа-зыры. Прессым узыфэе бэшэрэб лъэпкъхэр къысхадзыжыгъэ плъэ-кIышт.

— Производствэр тIупшчыгъэ къодый, джыркIэ ащ нахъыбэ тищылагъэгъо, ау джыри мыщ ятIонэрэ линии чIэдгъэуцонэу щыт, — къыхэгъэхъожы спе-циалистэу производствэм нэIуасэ тыфэзышIыгъэр. — Пашэхэм къыдэгъэкIыгъэн фаеу агъэнафэ-рэм елытыгъэу, цехым смени-тIоу Iоф ышIэнэу хъушкIи пшIэ-хэнэп.

Красногвардейскэ районым инепэрэ щыІакІ Республикэм пэрытныгъэр щызыІыгъхэм ащыщ

(ИкІэух. Я 3-рэ н.
къыщезьэ).

— Сыда районум иэкономикэ икъяклолэ шъхьалэхуэ пльытэнхэ пльэклыштхэр?

— Районыр аграрнэу шыт. Арышъ, ары отраслэ шъхьафэу ыкIи гутъэлэ инэу ктэнэжыкырэр. Ау промышленности хэцхоныгъ-гъахъэр ешIыс. Аужырэ илэз зыщыплIыр пштэмэ, районым промышленнэ продукцияеу кыш-цыдагъэкIырэм фэди 3 — 4-у хэцхуагъ, унэ предпринимател-хэм фэди 1,5-у хэцхоныгъэхэр ашIыгъэх. Цыфхэм ящылэкIэ амалхэм зэрахъорэр нафэ ктэ-зышIырэ ичъэгъэ зауэ мыщ дэ-жыным цызгъэфедэн слэкIышцт. Аужырэ илэзсы 4-р пштэмэ, Цыфхэм яхэщцэу банкым илтым фэди 4,5-у хэцхуагъ, сомэ миллион 72-м икIи миллион 332-м нэсыгъ. Автомашинэ псынклэхэм япчъагъэ зы минкIэ нахыбэ хуугъэ. Ащ кыкIырэр Адэмые фэдэ чылэгъуищ пштэмэ, унагъо пэпчэ автомашинэ илэ хуугъэу ары. Пенсиехэм алъэныгъокIи зы шысэ згъэфедэ шлоибугъ. Илэ-сиплIкIэ узэкIэлэбэжымэ, районым шыпсурэ пенсионерхэм япенсиехэм мазэм сомэ миллион 27-рэ аплъухэщцгъэмэ, джы ар сомэ миллион 66-м нэсыгъ.

— Район администраци-
ем илофшлэн шлуагъэу
къытырэм үасэ

зэрэфашырэ лъэныкъо-
хэр агъэнэфагъэхэу, ти-
республикэ илъэс къэс
ащ епхыгъэ зэнэкъокъум
иклэххэр шызэфахы-
сыжхэхэу зэхэтхыгъэ.
Муниципальнэ образо-
ваниехэм азыфагу шъо
сидуэштэу шыукы-
шылъагъора?

— 2009-рэ ильэсым икIэх-хэр кыкIэлъыкIогъэ ильэсым зызэфыхысыжыхэм, республикэм имуниципальнэ образованиямэ азыфагэ апэрэ чIыпIэр шыгыбугытыг, сомэ миллиони 2,5-рэ шIухафтынэу кытатыгъ. 2010-рэ ильэсым икIэхухэмкIэ ятIонэрэ чIыпIэр кытфагъэш-шуаши, сомэ миллион 1,5-рэ шIухафтынэу кытIукаргъ. КызыгъэнэкIыгъэ ильэсым икIэх-хэр мыгъэ зэфыхысыжы-щтых, ащ кыгъэлъэгъоштыр джырэкIэ кышIэгъуай. Красногвардейскэ районым фэгъэкогъ-ныгъэхэр кыфашIыхэу кызы-щыхушхтхэр шыгъэнэкIи мэхъу. Арыш, теубыгъагъ хэлъэу къэ-сIо а Iофым хьоршэрыгъэ горэ хэшпIыхьан плъэкIынэу зорэ-щымыгъыр. УФ-м шагъэнэфэгъэ методикэм тегъэпсыкIыгъэу по-казател 160-рэ фэдизкIэ Iоф-шIагъэхэм япхыгъэ джэуапхэр компьютерым дэлъыхьанхэш,

еж кІәухыр балл пчъагъэхэмкІә кыыгъэнэфэнэу гъэпсыгъэ. Балл пчъагъэу къэпхыгъэм елытыгъ чІыплэу уубытыщтри.

— Ыпшэккэ кыыщытфэ-
плотагэхэм уагъэрээ-
нэу щыт. Ау хэти ешлэ
зэккэри дэгъу заккэу
зэхэлъын
зэрымьэккыщтыр,
зэшомыхыгъэ кыины-
гъохэр зэрэщылэхэр.
Ахэм ащыщхэу о сыда
тыналэ зытетэгъадзэ
пшлгогъохэр?

— ШыпкэмкІ, районым
лэныкыо шхьаѳэхэмкІ хэхь-
ныгъэхэр ешых. Ау джырэкІ
тфызэшомыхыр кыныгъохэр
шыѳэх. Ахэм зыкІ ащыц сабый
ыгыпылэхэр зрымыхуэхэр.
Сабый ыгыпылты этедгъэпсы-
хы, ттлупшыжыгъэ. Ахэм кІэлэ-
цкІлуи 100 ашаыгъ. Ау чызым
нэбгыр 700 фэдиз хэт. ыпэкІ
гурыт еджаплэр зычѳыгъэ унэу
Красногвардейскэм дэтым гу-
гъаплэхэр етѳпых. ЗэхьокІыны-
гъэхэр кызежыагъэхэм кышыу-
благъэу Красногвардейскмэр
Хьатикъуаер адытыгъэхэ сабый
ыгыпылщ 10ѳ ашлэжырѳ. Мы
къѳсуагъэхэр мылкъу лэны-
къомкІ зшшотхынхэ зытлѳкІы-
кІ, кыыхзгъэщыгъэ кыныгыр
процент 90-м нэсэу дэлгъэзы-

жыщт. Зигугъу къэсшЫгъэ
еджапІэр гъэкІэжыгъэным ыкІи
сабый ЫгъыпІэ кыщызІухы-
гъэным фэшІ проектыр дгъэхъа-
зыргъах.

Ятлонэрэ кыныгбор зыфэгэ-
хыгээр гьогухэмрэ чыпэхэр
зэтегэспсыхыэгэнхэмрэ ары.
Адыгэ Республикэм и Лышхыэ
пшээрьыл кызырэтфшыгыэм-
кIэ, мэкьюогум и 1-м кышы-
ублагэу районхэм кьэбзэныгэу
арылгымкIэ район пашэхэм
пшэдэкIыжэ ахы. Ащ пае рай-
онхэм япашэхэм гуадзэхэр агьэ-
нфэнэхэр ащ игьо кыафилэ-
гьугь. Яшагухэм яIэгьо-блэгьу-
хэр цыфхэм агьэкьэбзэнхэр,
хэкижыхэр зIуамыгэкIэнхэр
япшгэрыль, а шапхэхэр зыукьо-
хэрэм административнэ пшэдэ-
кIыжэ ягьэхыгтэн фае. А пшэ-
рыльыр зыгьэцкIэрэ админист-
ративнэ комиссиехэр шыIэх. Ау
ахэм шапхэу апылгым Iофыр
кIигьэкIырэнп. Законом зэригьэ-
наштрэмкIэ, комиссием итхьамэ-
тэцтэм апшээрэ юридическэ
гьэсэнэгьэ иIэнэу шытэп ыкIи
общественнэ пшгэрыль шыкIэм
тетэу Iоф ышIэн фае. Тыдэ кьип-
хыщта ыпкIэ хэмьылэу Iоф
зышIэн цыфь? Ащи хэкIыплэ горэ
кыфэдгьотын тыгу хэлэ.

Псауныгээр къэухъумэгъэным
ылъэныкъокIи гущыIэ заулэ
къасло сшIоигъу. Аужырэ илъэс

зышпыллым а отраслэм кызралыгым мылтыкоу хилъхыгэм фэдиз аужырэ илэс тлоклитум хабзэм пэлугыгъахыгэп. Район сымэджыим сабийхэм зыщэлээхэрэ кьутамэу илэр капиталнэу тэгъэцкIэжьи, тухынкIэ бэп кьэнэжыгээр. Дэккхэм афэ-шъхаф зи зэблэтымышыгъэ кьэдзэнагът. Нэбгыришым тельгтэгъэ палатэ 20 фэдиз ащ хэт. ЗэкIэри джырэ уахътэм диштэу агъэцкIэжыгъ. Ащ фэдэу сыдыр лъэныкъокIи зетгэпсыхыгъэ сымэджэу республикэм итэп плөми хьушт. Мэфэ 20 горэкIэ ттышт. Джащ фэдэу мыгъэ поликлиникэм игъэцкIэжьи ии еджэжышт. Ащ сомэ миллион 37-рэ пэлүдгъахышт. Непэ республикэм зы томограф нахь имыIэу кысышлшы, ятлонэрэр тирайон щыдгъэфедэшт. Медицинан цыклорэ гъэкIэжьиным атегъэпсыкIыгъэу ар кыгъатышт.

Культурэми гушыгэ зуулэ кье-
Iоллэгэн фэе. Культурэм иунэ-
хуу районуи 17 итыгэ, Зэкиэри
кэдыгэнэжыгыг. Амал дэгьухэр
ялэх плон плэжкышгэтэл, ауми зэ-
кIэми Iоф ашIэ. Джащ фэдэу
библиотекез 16 тIл, ахэми, тхыль-
еджэхэр якIуалIэх. Джары, зэ-
хуубытагызу пштэн хьумэ, непэ
тирайон ишыаIаIэ зэрэгьэлсы-
гьэр.

ПСЭОЛЪЭШІ ИНДУСТРИЕР

Миллиони блым нагъэсыгъ

Район гунчзу Красногвардейскэм итемыр лъэныкъоклэ реклөклэрэ гъогум урешалэ колхозозу «Родинэклэ» заджэ-стыгъэхэм илэгъэ чырбышгъэжъэ заводзу губгъом итым. Чыжэкклэ уплъэмэ, ар къыгъэгъэ лэрамын фэдэу зыдэщит чыплэп кыыхжэкъуыкы. Предприятием къызлэиубытырэ чыплэр инэп, ау бысымышлэ зэригэр зэхапшлэу, тьдэкли къэбзэ-лабз, псэуалэхэр дахэу гъэклэрэклагъэх, егугъхэз зрагъэлсыгъэ-

хэр гѳуащэрэп. Плиткэкклэ апклэнэу агъэхъазырыгъэ чыплэхэм предпрѳиятием изетегъэпсыхъан джыри зэрлэгъагъклуатэрэм урегъэгугацѳ. Шхалэмрэ конторэмрэ зычлэтхэ унэм дэжэ предпрѳиятием илофылшлэ кызыщытпэгъоклѳым, чырбышгъэжэ заводэу «Прометей» зычлэм ипащэу Беданэкхэ Мурат кушъхэфачэм тесу заводым ишагу кыдэхъажыштыгъ. Фэбэшхом ынатлэ пклантлэр кытытыригъэклэгъэу, жы кыфѳемыщэжыыным нэсыгъэу кытклэрыхъагъ.

— Моу жьы тІэкІу
кьэтэжугьаш, еІланэ
тызэдэгущы Іэшт,
шъукъеблагъ, шъу-
кьэтІыс, — ыІозэ
икабинет тычІишагъ.

Ащ ыуж тшыгъэ-
шлэгъонэу тызыкIэ-
упчIагъэхэм джэуап-
хэр кьаритыжьы-
гъэх, предпрятиер
кьэткIухагъ, чыр-
бышыр зэрэпауп-
кIырэм, гушьянIэм
зэрэагъэкIурэм
нэгуасэ зафэтшыгъ.
Ау пашэхэр яIофы-

шлэхэм зэрэфгүмэкЛыхэрэр
нафэ кьэзышЛырэ лъэныкьоу
тлэггүгүэхэм апэрапшлэ та-
кьышыцу тшлоиггү. лoфшлэныр
рагэжьэным ыпкэлэ яцыггын-
хэр зыщызоблабыхэрэ унэу
зыгэпсыкыплэ зыхэтэр кьэбзэ-
лябзэу гьэпсыггэ. Ащ кьыкЛэ-
рыт пшэрыхьэплэ-шхэплэ зэхэ-
тыр. Нэбгырэ 30 фэдизым ар
телыятаг. Мафэ кьэс ялофы-
шлэхэр щэгбоггэ агьашхэ. За-
водым социальнэ пакетыр зэрп-
саоу шагэфедэ. Сыда ащ кьы-
кырэ? Ялофышлэхэм апае фонд
зэфэшхьафхэм тынхэр ахагга-
хьэх, ыпкЛэ хэлъэу отпуск ага-
кЛох, кьэсымэджагэхэмэ, зако-
ным зэриггэнафэрэм тетэу лэ-
жьапкЛэр араты. Джы бэмэ ащы-
ггүпшэжыггэ нэмькЛ шыкЛы
аггэфедэ. Ильэсыр зауукЛэ зф-
хьысыжыкхэр ашлэхэш, фэдэу
кьахыжыггэм теггэпсыкы-
ггэу япшлыкЛущэнэрэ лэжьап-
кЛкЛэ заджэштыггэхэр ялофы-
шлэхэм араты. ЛэжьапкЛэри
цЛыкЛ плонэуи щытэп. Нахь
кын чЛыпЛэхэм, кьагэжьэггэ
чырбыщыр кьызыхыжыкхэрэм,
мазэм сомэ мин 25-м наггэсы.
Чырбыщыр газкЛэ аггэжэшш,
нахыпэм хьакум итхэу зэрэз-
тыралхьэщтыггэм ыкЛы жьэ-
ггэхэр кьызэррахыжыкшты-
ггэм джы фэджэп. Вагонеткэ

хэм ащызэтельзу чырбы-
щыр хьакум рагъзуцо.

— 2006-рэ илээсэм шэжлогум и 6-м заводыр кэтэтшэфыжыгыгагъ, — кытфелуатэ Муратэ. — А лыжьхным предпритигеэр «лэьгонджэмышыкэкэ шытыгээх» зыфа йорэм фэдагъ. Ыкыуачлэ хэгъэхюогэным, нахыбэу шулагъэ кьегэтэыгэным фэшл колхозым заводым мылэку хилэханэу амал илагэтэ. Тшлэштыгэ заводыр иклэрыклэ шыпкыэу техничэскэу ыкли технологичэскэу улэшыжыгыгэн фаеу зэрэщытэ. Ары ыкли тызэрэзеклыагъэри шэныр кэтэмыгыэуоу уалэу шытхэм аклыбкыолакэхэр кятшлэкыгыгэужым оборудованиер, тегиер зэблэтхугыгэх ыкли имыэу заводым лоф ылыэкыштыгъ. Ыпкэлэ илэ кыкылоцл чырбыш милли—3 нахыбэ кышпын ыкыштыгыгэмэ, джы мил 7-м нэдэгъсыгъ. Чырбыпупкыгыгэнымрэ гэжэнымрэ чыгагэхэмклэ здылэкыштытэп. Сыда плөм паупкыгыгэ чырбышыр чыгагээрэ гушынымым бгыагэм тэгыако, ащ шэралэххэ. Игбо кызыскнылэп хыакум зырагыах Мафэ кьэс чырбыш мтилофышлэхэм кыпаупкы

кум кырахыжырэ мин 30-м
нахыбэп.

Непэ предприятием нэгбүрэ 50 фэдиз лут. Чырбышэу кьашыгэрэр нахьыбэмклэ клоц лофшлэнхэм апае агэфедэ. Псэолэьшхэр кьыклэупчлэх, заказхэр зьохих, ау ежьхэм джырэклэ ащ фэдиз кьашлышгүрэл. Нахьыбэмклэ лоф зыдашлэхэрэр Краснодар краим псэуальэхэр шызыггэуцүхэрэр арых. Шьачэ шашыгэрэ объектхэм апае кьэлыалохэу бэрэ кьыхэклы, ау илэс зытло ахэм лоф задашлэм имышыкльггэь бырсырхэр кьапыкльштгыгэхэти, логу-шлэгү амышлыжьыхэу аублагь. Муратэ кьызэриуагьэмклэ, кьэуцу имылэу илэс псаум лоф ашлэ, шылэ мазэм заводыр кьыггэуцүш, эклэми загэпэсфь.

Красногвардейскэ районым инепэрэ щылакI

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬ ЮФШІЭНЫР

Красногвардейскэм тыдэки Хьатикъуае ылъэныкьокIэ дгъэзагъу, бэ темышIу джабгъумкIэ тыдэхи, мээ пырыпцум тыпхырыкIыгъ, цумпэр кызыщигъэкIыр хъасэм текIолагъ, ащ нэIуасэ тыщызэфъхъугъ. Ыкьо игъусэу Николай Куковицкэр шхъэзэкъо предприниматель ЮфшIэным зыпылтыр илээс заулэ хъугъэ. Ныбжъ дэхэклае зэриIэм емылтыгыгъу, Iэжъ-лэжъ, гухэ-лэжышIухэр зыдылгыгъ, чыгу-лэжыным ишгыпкъэу пылгъ. Цумпэм зыпыхъагъэр илээс нахъ хъугъэп. Ащ дыкIыгъоу садлэжыным зырегъэушъомбгъу, цумпэ хъасэм кышпэ-лагъэу гектар фэдиз зэлызы-убытыр садикIэ шыриI, мыгъэ апэрэу ичыгъмэ къэгъагъэ къарихыгъ.

Предпринимательм иЮфшIаIэ нэIуасэ зыфилышIо-игъоу районым ипащи хъасэм къэкIогагъ. Н. Куковицкэм кызыриIуагъэмкIэ, гектар Iэ-пэ-цыпэ зэлызыубытыр хъасэр гъэрэкIо агъэтIысыгъ, мыгъэ апэрэу цумпэ кырагъэты-ным щэгугъ, къэгъагъэм зэлыштагъэх. ЗэкIэмэ анахъ тшIогъэшIэгъонэу тыналэ зы-тетыздагъэр итальянскэ техно-логьер, нэмыкIэу къэпIон хъу-мэ, гъонтIо шыкIэм тетэу псы кIагъахъозэ, цумпэр кы-зэрагъэкIырэр ары.

— Нэбгырэ заулэ тыхъоу

ТехнологиякIэр агъэфедэу аублагъ

Тхьалъэнэ Вячеслав районым ищылакIэ кыте-гушылэзэ, чы-гулэжыхэм азы-фагу цумпэм икъэгъэкIын зы-щиушъомбгъоу зэриублагъэр, ащ иIугъэкIынкIэ ежыри аделэн фаеу зэрэ-хъугъагъэр кы-хигъэщыгъагъ. А темэм тыкы-тегушылэ шло-игъоу, шхъэ-зэкъо предпри-нимателэу технологиякIэр зыгъэфедэу зы-ублэгъэ лIым игугъу кышIыгъагъ. Нэужым ар район администрацием кыыригъэблэгъагъ, етIанэ тэри гъусэ тыфэхъуи, ихъасэ зыдэщылэ чыпIэм тыкIуагъ.

Iэпшгъэ кIуачIэкIэ метритф ику-угъэу чыгур тыубырыугъэ, псыр къаклоу зеулблэм, трубэр

едгъэчэхыгъ, бензинкIэ Юф зышIэрэ насосыр тедгъэу-цуагъ. ИщыкIэгъэ циклоныр, нэмыкIхэр нахъ пасэу къэтшэ-фыхи, зэкIэ зэрэгъэпсыгъэ-щтыр дгъэнэфагъэу шытыгъэ-ти, пстэури псынIкIэу зэпыт-шIагъ, — кытфелуатэ пред-принимательм. — Зэрэшъу-лэгъоу, хъасэм икIыхъагъэ зэлыкIоу трубэ чIэтлхъагъ, ащ кыхэщыпIэу фэтшIыгъэхэм пластмасс трубкэхэр апыд-гъэпытыхъагъэх, сатыр пэпчэ тетлхъагъэх. Насосым псыр кыфы зыхъукIэ, гъонэ цыкIу-хъу илэхэмкIэ лъакъо пэпчэ псыр IэкIахъэ. Минеральнэ чыгъэшIухэр зэхэгъэкIухъа-гъэху гъучI пхъэчаем итышъ, псым дыкIыгъоу ахэри цумпэ лъакъо пэпчэ лъэлэсы.

Сэнаушыгъэ тIэкIу пхэлъэу

теубытагъэ фыуиIэмэ, пIашъ-хъэкIэ умыгъэлсын технологи-ем зи хэлъэп. Насосхэри, цик-лонхэри, трубэхэри тучанхэм хъоуе ачIэлъых. Къэнэжы-рэр ахэр къэпщэфынхэшъ, зэпы-шIэжынынхэр ары нылэп.

— НэмыкI ЮфшIэнэу сызы-пылгыгъэмкIэ зэлугъэкIэгъэ ахъщэр зэкIэ цумпэм икъэгъэ-кIын хэлъхъагъ, — щхызэ келуатэ лIым. — Сомэ мин 450-кIэ трактор къэсщэфыгъ. Псыр кычIэзыщырэ насосым, циклонхэм, трубэхэм дэхэклае апэлугъэхъагъ. ЗэкIэри тэ-тIуачIэкIэ зэрэзэпытшIагъэ-хэм ахъщэ тIэкIу кытфигъэ-нэжыгъ. Джы зэкIэ хэтлхъа-гъэм апэрапшIэ зыкъедгъэщэ-фыжынын фае.

КызыралорэмкIэ, цумпэ гек-тар-гектаррэ ныкьорэ фэдиз зилэхэм зы сезоным сомэ мин 500-м кышчымыкIэу фэдэ-хахы. Къэгъагъэр нахыбэу

къезыгъэтышъ, кыпыкIагъэ-хэм псынIкIэу ахэзыгъэхъошъ чIыгъэшIу зэфэшхъафхэр хигъэкIухъэхэзэ цумпэм псыр кIэгъахъошъ, лэжыгъэ шIуклае кытыным ыкIи мылгъоу хилъ-хъагъэм псынIкIэу зыкышщэфы-жыным игугъапIэхэр Н. Куко-вицкэм зыдылгыгъ. Тапэки хъасэм зыригъэушъомбгъун ыгу хэлъэу расадэ лъэпкы-шIухэр опыт зилэ фермерхэм, Мыекъопэ районым шылэ-жъэрэ «НИКА»-ри зэрахэтэу, къашщэфы. Зы чыпIэм цум-пэр илээсищым нахыбэрэ кызыщыбгъэкIыкIэ, лэжы-гъэу кытырэм ибагъэ кышчы-кIэу хабзэшъ, ятIонэрэ чыпIэу ар зыщигъэтIысышътри ыгъэ-хъазырыгъ. Ар жьогъахэу шылэ, органическэ чыгъэшIуи хитэкъуагъ.

— Игъо зыхъукIэ цумпэр псынIкIэу кIэпчын фаеу шы-тышъ, — ело предпринимате-лым, — энэгъуагъо кIэчакIохэр къедгъэблэгъэнхэ фаеу хъун-кIэ. Унэгъо кIуачIэкIэ ар тфы-зэшIомыхышътэу кысщэхъу. ДжырэкIэ тишпыпкъэу тыдла-жъэ, кIэуххэр зызэфэтхысы-жышътхэр къедгъэкIыгъэр Iуд-гъэкIыгъэу, ахъщэр тиджыбэ кызыхъэкIэ ары нылэп.

Цумпэ хъасэм кышпэблэ-гъабз ыпшгъэкIэ зигугъу кы-щытшIыгъэхэ садикIэу гектар фэдиз зэлызыубытырэр. Къу-жи, мылэрыси, кышпIли, нэ-мыкIхэри ащ кышщегъэкIых. Дахэу къэгъагъэ кырихы-гъэшъ, дэгъоу къятэнэу мэ-гугъэ. Садми ищыкIэгъэ фэло-фашIэхэр ешIылIэгъэнхэ фае. А зэпстэур зи кырамыгъэб-лагъэу унагъом исхэр арых нылэп джырэкIэ зэшIозыххэрэр. Предпринимательм кызыри-луагъэмкIэ, иунэе чыгу гекта-ришIл иI. Ежы ыкIуачIэкIэ фэ-лэжышът гектар зыщыпIыр кыгыгъани, адрэхэр бэджэндэу аритыгъэх, ахэми фэдэ кыфа-хыжы. Джары ЮфшIэным дэмышхъахырэ чыгулэжы-ным ищылакIэ непэ зэрэзэхэшагъэр, зэрэпсэушътир кызыри-лэжы-рэ шIыкIэр.

Анахъ дэгъухэр кыыхагъэщыгъэх

Красногвардейскэм культурэм и Унэу дэтым мэлылфэгъум и 27-м шымэ-фэкIыгъ. Адыгэ Республикэм лъэпкь культурэмкIэ и Гупчэрэ район админи-страцием культурэмкIэ и Гъэлоры-шIапIэрэ зэхашгъэ зэнэкъокъоу «Ады-гэ бзылфыгъ» зыфилоу ащ шыкIуагъэм цыфыбэ къекIолIэгъагъ. Ащ хэлэжъа-гъэхэм кырахыылIэгъэ пкъыгъо зэ-

фэшхъафхэм, шхыныгъохэм, нэмыкI-хэм якъэгъэлъэгъонэу фойем кышчы-зэ-луахыгъэм зэнэкъокъум къекIолIа-гъэхэм нэIуасэ зыфашIыгъ, нэужым сценэм шызэнэкъокъугъэх. Комиссиеу агъэнэфагъэм зэнэкъокъум хэлэжъа-гъэхэм уасэ афашIыгъ, анахъ дэгъухэр кыыхагъэщыгъэх.

Красногвардейскэ районым инепэрэ шылакI

ЭКОНОМИКЭМ ИГЪЭПСАКЮХЭР

ІэкIыб бэдзэршыплэр ягухэлъ блогъ

ГъэрэкIопагъэ игъатхэ Красногвардейскэ районым тыкIуагъэу зэхэтхыгъагъ илэс пчъагъэ хъугъэу Іоф зымышIэжыштыгъэ щэ заводыр инвестор горэм зерищэфыжыгъэр, гъэкIэжыным зэрэфежыгъэхэр. А къэбарым зедгъэушом-бгъу тшIоигъоу предприятием тызэкIом, тызидэгущыIэн дгъотыгъагъэп. Ау кыкIэлъыкIогъэ плалъэм предприятием игъэкIэжыным ехыылэгъэ ІофшIэнышхо инвесторым ыгъэцэкIагъ, мылькуби хилъхъагъ. ШэкIогъу мазэм ООО-у «Красногвардейскэ щэ заводыр» мэфэкI шыкIэ илэу кызызIуахыгъагъ.

Заводым идиректорэу Аульэ Азэмэт кызырIотатгъэмкIэ, игъэкIэжыным зыфеджыгъэхэм кышыублагъэу псэуалъэу дэгъгъэхэм ашъхъэхэр зэблахъу-гъэх, дэпкъхэм штукатуркэу акIэрылгыгъэр акIэрахыжыгъ, ныкIозэхэтаткIо хъугъэ псэуалъэхэр Іуахыжыгъэх, шагур аукъэбзыгъ ыкIи ащ ыуж гъэкIэжыным зырагъэушом-бгъугъ. ЗэкIэмкIи квадратнэ метр-рэ 720-рэ хъухэрэ гъэуцъыIэлъэ камерищ агъэпсыгъ, щэр зыщакIыгъыр, къуаехэр зыщакIыгъыр-рэ бассейнхэр, шыгъум игъэтIы-лшыплэ ыкIи этапитIоу зэтет административнэ унэ агъэпсыгъ, зэкIэ унэхэм фабэр зэфэдэу ары-тынэу кондиционер системэ агъэуцугъ. Ахэм ямызакъоу, автоматикэ шыкIэм тетэу Іоф зышIэрэ вентилиацие системэу жьыр зы-укъэбзырэр ыкIи цыгъо-шъо

лэпкъхэмрэ зиягъэ къэкIорэ нэмыкI хъацIэ-пIацIэхэмрэ кызымыгъэкIуалIэхэрэ ультразвуковой установкэ чIагъэуцугъ.

Джа пстэур загъэцэкIэхэ уж джырэ уахътэм тегъэпсыкIыгъэ технологическэ оборудованием игъэуцун феджыгъэх. Къое лэпкъхэу брынзэр, сулугуни, моцареллы ыкIи нэмыкIхэр кызыщакIэжыгъэхэрэ линии агъэуцугъ. Пахъэр кызышIырэ шыуанэу чIагъэуцугъэм фэдэ Урысыем джыркIэ шагъэфедэрэп. Къащэфигъэ агъэуцугъ вакуум ыкIи термическэ шыкIэм тетэу продукциер зэкIоцIызышыхэрэ оборудование. КIэкIэу къэпIон хъумэ, адрэ ІофшIэнышхо апIуагъэхъагъэр хэмытэу, оборудованиеу къащэфигъэ агъэуцугъэм сомэ миллион пчъагъэ лъатыгъ.

КызызIуахыгъэ илэсым имэзитIу къое лэпкъхэу тонн 41-рэ къашIын алъэкIыгъ, тызы-

хэжыгъэ илэсым пыкIыгъэ плалъэм тонн 70-м ехъу кыдагъэкIыгъ. ООО-у «Красногвардейскэ щэ заводым» ипродукцие непэ Адыгеим, Краснодар краим, Воронежскэ, Челябинскэ хэкIухэм, Москва ясатышIыплэхэм уащыIуагъэу, ягуапэу цыфхэм ащэфы. Ау ащи кызыщыуцущтхэп, къоешIхэр нахъ чыжыгъу маплэхэ.

КызызIуахыгъэ илэсым, красногвардейскэ къоешIхэм япродукцие ІэкIыб хэгъэгъу къалэу Брюссель игъэкIотыгъэу экспертизэ щашIыгъ. Якъое лэпкъхэм щэ гъушъэкIэ заджэхэрэри, консервантхэри, зэрагъалэхэрэри ахалъхэхэрэп. Ары пакIошъ, къуаер агъэгъу зыхъукIэ чыгъ лэпкъхэу букым кышыкIыгъэ Іугъор ары агъэфедэрэр. КIэкIэу къэпIон хъумэ, продукциер экологие лэныкIомкIэ къабзэу щыт, дунэ стандартхэм адештэ. Уплэ-

кIунхэм къагъэлъэгъуагъэхэм агъэразхэи, Евросоюзым хэхъэрэ къралыгъоухэм ыкIи Азием япродукцие ащыIуагъэкIыным фитхэу Іизыным къратыгъ. Ащ фэдэ амал зилэ щэ заводхэу Урысыем итхэр зыбгъушI нахъыбэ хъухэрэп. Джы япродукцие зыщыIуагъэкIыгъэ шъолгырым хэпшыкIэу зиушъомбгъушт.

Продукцием идэгъугъэ сырьёу къалэкIахэрэм, щэм изытет зэнкIэ шыпкъэу епхыгъ. Арышъ, шэу къафашагъэр заводым пхашэу шауплэкIу, шапхъэхэм агъэнэфэрэ лэныкIо горэхэм адимыштэ зыхъукIэ, лаборантхэм щэр зэкIагъэкIожы. Къылуагъэм хъушт заводым лабораторищ зериIэр: щэр зыуплэкIу-рэр, баклабораториер ыкIи продукцие хъазырыр зыуплэкIу-рэр. Мафэ къэс заводым щэ тонн 24-рэ щыдагъэкIы. ГухэкI нахъ мышIэми, ащ фэдиз щэ Адыге-

им ибгъотэштэп. Ащ пае Краснодар ыкIи Ставрополь крайхэм, Ростов хэкIум щэр къащакIэфын фаеу мэхъу. Продукцием ыуасэ ащ кыдымыгъэкIоен ылтэкIы-рэр. Тызыхэт илэсым ыкIэхэм адэжъ зэкIэ линиэхэр агъэуцугъу, предприятием ыкIуацIэ изэу Іоф ышIэ зыхъукIэ, мафэ къэс щэ тонн 170-рэ ащэфынэу агъэнафэ. Продукцие зэфэшъхъафхэр ащ хэзышIыкIышт специалистхэу ІэпIэсэныгъэ ин зилэхэм непэ предприятием Іоф шашIэ, ау ахэр джыркIэ нэгъыри 130-м шIокIыхэрэп, нэгъырэ 300-м нэсэу ащыкIэгъэшт.

Тэ кызызIуахыгъэушъомкIэ, мэээ лэжыпкъэр цыкIоп ыкIи инышэп. Сомэ мини 9 — 10-м нэсы. Ау цыфхэр къуаджэм зэрэщыпсэхэрэр ыкIи ащ елгы-тыгъэу хъарджэу ашIырэр зэрэнахъ макIэр кызыдэплыгъэкIэ, лэжыпкъэм уигъэрэзэнэу щыт.

ІофшIэным епхыгъэ амалы-шIухэр заводым илэх. Зыгъэп-кIыплэхэр, зытIэкIыплэхэр, санузелхэр, зышыхъэхэр хэтых, тапэкIэ шхэпIэ хъоо-пшау заводым шагъэпсышт.

Санитарнэ-профилактикэ лэныкIом гъомылэпхъэшI предприятием мэхъанэхэу щыраты. Рабочхэр дезбарьерхэмкIэ ІофшIаплэм дахъэх. ІофшIэным пае аратырэ шыгъынхэр мафэ къэс зэблахъух. УшIокIыным умылъэкIыгъэу заводым кыбзэныгъэм пхашэу анаIэ щытырагъэты, тыдэкIи гъунджэм фэдэу зэкIэри щызэпэлыдыжы. ГъомылэпхъэшIу предприятием нэмыкIыуи шыгъэпсыгъэн ылтэкIыштыт.

КызызIуахыгъэ илэсым, бэп къэзэжыгъэр гухэлъышIоу зыдагыгъэр къагъэшъыпкъэжыны-хъш, красногвардейскэ къоешIхэм япродукцие тыдэкIи щызэ-лъашIэ хъуным фэшI.

Апэрэ мэзищым къыгъэлъэгъуагъэр

Муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» тызыхэт илэсым пыкIыгъэ мэзищым социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэу ышIыгъэхэм кызызIуагъэлъэгъуагъэмкIэ, лэныкIо шхъалэхэмкIэ районым прогнозхэм къаригъэхъугъ плон плэкIыштыт. Мылькум ишIыкIэ зэфэшъхъафхэр зыгъэфедэхэрэ мэкъумэщ предприятиехэм зэкIэмкIи чIыгу гектар 32824-рэ алэжы. Предприятиехэм бжы-хэр ыкIи кIымафэр изыхырэ культурэхэм гектар 13869-рэ арагъэубытыгъ. Ащ шыщэу гектар 10950-м бжыхъэ коцыр, гектар 2135-м кIымафэр изыхырэ хэр, зернэ зыхахышт рапсыр гектар 670-м ыкIи Іусхэм апае агъэфедэщтыр гектари 114-м ащакIыгъэх. Мэлылфэгъум и 1-м ехъулэу гектар 6000-м езызыныкIом яшIушIэгъагъэх. ЖьоныгуакIэм и 1-м ехъулэу мэкъумэщышIэ (фермер) хызы-мэтшIаплэхэм зэнтхъ гектар 25-рэ апхыгъ.

Тызыхэт илэсым иапэрэ квартал районым щызэхэщэгъэ мэкъумэщ предприятиехэм трак-

тори 4, зы комбайн, зы опрыскиватель ыкIи «Клевер» зыцIэ сеялки 2 къащэфыгъ.

Гъэтхэ гугъо ІофшIэнышхо охъгъэшIухэм адиштэу районым щызэшIохыгъэнхэм фэшI гъэстыныпхъэ-щыфэ материалхэр фэгъэкIотэныгъэ зыхэлъ уасэхэмкIэ къэщэфыгъэнхэм пае ООО-у «Лукойл-Югнефтепродукт» зыфиIорэм зэзэгъыныгъэхэр дэшIыгъэнхэм ехыылэгъэ заявкэ атыгъ. Ащ хызызмэтшIаплэ 38-рэ хагъэуцугъ.

Былымхъун отраслэми ІофшIэгъэ шIукIае кыгъэлъэгъуагъ. Апэрэ мэзищым щэ тонн 1213,3-рэ къахыжыгъыгъ. Ар гъэрэкIо иапэрэ квартал былымхэм щэу къахыжыгъагъэм нахы тонн 88-кIэ нахыб. ХызызмэтшIаплэитIу шэмкIэ хэхъоныгъэхэр ашIыгъэх, хызызмэтшIаплэитIу гъэрэкIорэ гъунапкъэхэм алъыIэ-сышъугъэхэп. СПК-у «Колхозэу Лениным» тонн 846,5-рэ (гъэрэкIо 757,9-рэ), СПК-у «Родинэм» тонн 301,6-рэ (гъэрэкIо тонн 291,7-рэ), СПК-у «Хыатикъуае» тонн 16,1-рэ (гъэрэкIо тонн 24,8-рэ), СПК-у «Штурбинэм»

тонн 49,1-рэ (гъэрэкIо тонн 50,9-рэ) къащакIыжыгъыгъ. Чэм пэпчъ гурытымкIэ щэ килограмм 1177-рэ къырагъэтыгъ, ар гъэрэкIорэ гъунапкъэм килограмм 158-кIэ нахыб.

ЖьоныгуакIэм и 1-м ехъулэу зэкIэмкIи хызызмэтшIаплэхэм чэмэу яIэр 5002-рэ хъуштыгъэ. Ар гъэрэкIо иапэрэ мэзищ яIэгъэ пчъагъэм елгытыгъэм, шхъэ 298-кIэ нахыб.

Мэзищым кыкIоцI шкIэ 270-рэ былымхэм къахъагъагъ, нэмыкIэу къэпIон хъумэ, чэми 100 пэпчъ шкIэ 26-рэ кыгытыгъ. Мы къэгъэлъэгъуакIэмкIэ пстэу-ми апэ ит СПК-у «Колхозэу Лениным». Апэрэ кварталым хызызмэтшIаплэхэм лы тонн 2376,1-рэ къатыгъ. Ар гъэрэкIорэ гъунапкъэм тонн 57,8-кIэ нахыб. ЗэкIэ районым лэу къышахыжыгъэм шыщэу тонн 2348,2-р чэтыл. Ар ЗАО-у «Адыгэ бройлернэ объединение» ихызызмэтшIаплэу Красногвардейскэм дэтым къышахыжыгъыгъ.

Промышленности хэхъоныгъэхэр ышIыгъэх. Ежъхэм къагъэхъазырыгъэ ыкIи шэф-

кIохэм афарагъэщэгъэ товархэм, ІофшIэнышхо ыкIи фэлэ-фашIэхэу агъэцэкIагъэхэм сомэ миллион 71,8-рэ къахъагъагъ. Ар гъэрэкIорэ ІофшIагъэхэм процент 11,3-кIэ анахыб. Муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэхэмкIэ прогнозхэу шагъэнэфэгъагъэхэр проценти 184,3-у агъэцэкIэжыгъэх. Пстэу-ми анахъ ІофшIэгъэ инхэр кыгъэлъэгъуагъ ЗАО-у «Содружество» зыфиIоу къэкIы-хэрэм дагъэ ахэзышIыкIырым. Ыпэрэ илэсым иапэрэ мэзищ елгытыгъэм, продукцием икы-дэгъэкIыным проценти 117,4-м нигъэсыгъ. ООО-у «Гюмри» зыфи-лоу къое лэпкъхэр кызышIы-хэрэми гъэхъэгъагъэхэр кыгъэлъэгъуагъэх, прогнозэу зыфи-гъэуцужыгъагъэхэр проценти 103,8-м нэсэу ыгъэцэкIэжыгъэх ыкIи гъэрэкIорэ гъунапкъэхэм ягъэпшагъэмэ, ІофшIагъэхэр проценти 106,4-м нигъэсыгъэх.

ХэгъэунафыкIыгъэм хъушт инвесторхэр районым иэкономикэ кыхэгъэлъэгъагъэхэм ехы-лэгъэ ІофшIэным ишIуагъэкIэ ыпэкIэ Іоф зымышIэжыштыгъэ щэ заводыр кызыщэфыжыгъэхэм зэрагъэцэкIэжыгъэр ыкIи ООО-у «Красногвардейскэ щэ заводым» Іоф ышIэу зериублэ-жыгъэр. Илэсыр кызышIа-гъэм кышыублагъэу сомэ миллион 8,2-рэ зыосэ шхэкIэ продукцие ащ къышагъэхъазырыгъ.

Джащ фэдэу гъуцIым хэшIыкIы-гъэ пчъэхэр кызышIахыштыгъэ завод къуаджэу Хыатикъуае шагъэпсы. ЧычIэгъ байныгъэхэр гъэфедэгъэнхэм ехыылэгъэ лиценzie зэратыгъэ предпри-ятиехэри районым иэкономикэ хэхъоныгъэхэр егъэшIыгъэнхэм хэлажыгъ. ООО-у «Алекс» зыфиIорэм полуфабрикатхэр кызы-щакIэжыгъэхъагъэхэр цех кызызIуахыгъ ыкIи ащ ишIуагъэкIэ кыдыгъэкIырым хигъэхъагъ. ЗАО-у «Содружество» зыфиIорэм дагъэр бэшэрэбхэм зыш-а-рагъэхъорэ цех кызызIуахыгъ.

ЫпшъэкIэ кышычтIогъэ ыкIи нэмыкI къэкIуаплэхэр лъапсэ фэхъухэзэ, районым ифинансхэ-ми хэхъоныгъэхэр ашIыгъэх. 2012-рэ илэсым иапэрэ квар-тал муниципальнэ образованиеу «Красногвардейскэ районым» ичIыплэ бюджет (муниципальнэ образованиемрэ муниципальнэ псэупIэхэмрэ ябюджет) хэбзэ-Іахъхэм ыкIи шIокI зымыIэ нэ-мыкI тынхэм къахэкIыгъэу сомэ миллион 14-рэ мин 348,8-рэ кыIэкIэхъагъ. Ащ шыщэу му-ниципальнэ районым ибюджет сомэ миллион 10-рэ мин 776,9-рэ, муниципальнэ псэупIэхэм ябю-джетхэм сомэ миллион 3-рэ мин 571,9-рэ аIуагъ. Муниципальнэ районым ибюджет фэдэхэмкIэ Іахъэу иIэм апэрэ кварталым сомэ миллион 98-рэ мин 513,3-рэ кыIэкIэхъагъ, планыр проценти 118,9-у гъэцэкIэжыгъэ хъугъэ.

ТИЮБИЛЯРХЭР

(КъызыкIэлъыкIорэр мэ-
лылфэгъум и 28-м
къыдэкIыгъэ номерым ит).

Мыхьамэт лъэпкъ литературэ-
рэхэм апыл къафедрэм аспи-
рантурэмкIэ рапхыгъ. Аспи-
рант пстэури зэфэдэп: зыр иплэ-
гьолыплэ (общекитием пчэ-
дыжым къикIынышъ, чэщ
охъуфэ тхылъ гъэтIылыпIэ-
еджапIэм — ащыгъум а биб-
лиотекэм «Ленинкэр» ралоу
хэбзагъэ — чIэсымэ, етIанэ
иплэ-гьолыплэ общежитием
екIужьзэ, лъэхъанэр егъакIо,
адрэм иIoфшIаки, ищыIэныгъэ
хэтыкIи нэфэшъаф. Мыхьа-
мэт мэфабэ-охътабэ «Ленин-
кэм» щигъэкIуагъ, ау тхылъым
изакъоп шIэныгъэ-гъэсэныгъэр
зыдэтыр, къызыщэжьэрэр.
Тбилиси анахъ шIэныгъэ-гъэ-
сэныгъэ къэкIуапIэу щигъоты-
гъэр университетым изакъоп,
грузинхэм культурэшхо алэ-
жыгъ (лъэныкъо пстэумкIи),
ар щыщы хъугъэу Мыхьамэт
Мыекъуапэ къыгъэзэжыгъагъ.
Москва къызэкIом, а Ioфыр
чIинагъэп: хъау, библиотекэри
IэкIыб ышыгъэп, семинар хъа-
лэмэтхэу МГУ-м игуманитарнэ
факультетхэм Ioф ащызышIэхэрэм
ахэлэжъагъ, гъэсэныгъэ-
шхо зилэ шIэныгъэлэжъхэу ду-
наим щызэлъашIэхэрэр а семи-
нархэм, спецкурсахэм япэща-
гъэх. Ауми шIэныгъэ-гъэсэ-
ныгъэм ылъэныкъокIэ амалыбэ
Москва щыI: театрэхэр, музей-
хэр, концертнэ залхэр, дунэе ор-
кестрэхэр, макIэп уфаемэ ащ
щыплъэгъуштыр. Хэо-хапкIэу
щымытэу, дунэе культурэм
иапэрэ гупчэшхохэм ащыщэу
Москва щыплъэгъун-щызэхэп-
хын-щызэбгъэшIэн плъэкIынэу
щылэр гъунэнчъ. Анахъэу те-
атрэр Мыхьамэт пэблэгъагъ,
хэшIыкIи фырилагъ, осэ шIыкIи
ыушэтыгъэу илагъ (ытхыгъэм
щыщыбэр адыгэ театрэм
ехьыллагъ, Москва дэс зэхъум
адыгэ группэу ГИТИС-м ще-
джэхэрэр ригъаджэщтыгъэх,
театрэм шIульэгъоу фишIы-
гъэм къыпкъырыкIыгъэнкIи
мэхъу нэужым ШъхьакIумыдэ
Нуриет, анахъ артисткэ дэгъоу
адыгэхэмкIэ тилэр, шъхьэгъу-
сэ зэрэфэхъугъэр). КIэкIэу
къэпIон хъумэ, культурэм ипчэ-
гушхоу Iэрылхъэ фэхъугъэр
Мыхьамэт ыгъэфедэн ылъэ-
кIыгъ.

Кафедрэу зэпхыгъэм, МГУ-м
ифилологическэ факультет кол-
лективышхохэр — профессор-
хэу, аспирантхэу — щэлажъэх.
Ахэм уакъыхэмыщэу, ащыщ
ухъуныр псынкIэ Ioфэп. «Къуа-
джэм сыкъыкIыгъэшъ, непэ
къушъхъэм сыкъэхыгъэшъ»,
ылоу, зиутIылоу, къогъупэмэ
акъосэу, акъотэу зызыгъэлсырэ
аспирантхэри щымылагъэхэу,
джыри щымылэхэу цыгтэп. Мы-
хьамэт къытеф-къытемыфэми
ыбгъэ къыригъэпшэу кафедрэм
чIэтыгъэп, ау къылон фае щы-
Iэмэ, зызышIоцIыкIужьэу зы-
зыушъэфхэрэми ащыщыгъэп,
Ioфэу зытегушчыIэхэрэм хэ-

шIыкI афыриIэу, мыгузажьоу,
къыIорэр зынэсрэр зыфэдэр
ышIэу игушчыIэ профессор
цIэрыIохэм ахилъхъаныр ихэб-
загъ.

Аспирантурэм щеджэрэм
диссертацие ытхын фай: ащи
дэгүлэхэрэр аспирантхэм ахэ-
тых. Мыхьамэт сыд IoфшIэн
ешIэкIи ныбжи гузэжъуагъэп,
охътэ лые горэ тебгъэкIуадэми,
пшIырэр бгъэтэрэмэ нахьышIу
— джары ащ хэбзэ-шэн
шъхьалэу Мыхьамэт пигъох-
рэр. Адыгэ литературэм жан-
рэм ылъэныкъокIэ хабзэу хэлъ-
хэр — джары диссертацие зэ-
ритхын Ioфэу Мыхьамэт къы-
хихыгъагъэр. Сыд ащ къыкIы-
рэр — жанрэх пIомэ? Сыдэу-
щтэу усэн Ioфыр щылэ хъугъа
(усэхэр, поэмэхэр)? Сыда рома-
ныр? Сыда рассказ зыфэпIо-
щтыр? Сыда повестыр? Дра-
матургием изэфэшъаф жан-
рэхэр (драмэр, комедиер, тра-
гедииер)? — бэ джыри ащ
упчIэу япхыгъэр — теорие
игъэкIотыгъэм ылъэныкъоми,
лъэпкъ литературэм (мыш дэ-
жым адыгэ литературэм) еп-
хыгъэми. Ахэр зэужэу бгъэу-
нэфыныр, лъэпкъ литературэм
щызэбгъэфэныр, тхакIо пэпчъ
ащ ежъ ихэбзэ-гупшысакIэу
хилъхъагъэр. Гъунэ зилэ Ioфэп
ар. Ауми гъунэпкъэ гъэнэфагъэ
ригъэгъоти (лъэхъанэмкIэ),
Ioфыгъоу зыфигъэуцужыгъэ-
хэм, кафедрэм упчIэу къыфи-
гъэуцугъэхэм яджэуапхэр,
шIэныгъэ куу хилъхъэзэ, риты-
жыгъэх. Адыгэ гушчыIэу по-
эзие ин зыкIоцIылыр хэбза-
кIэм къыдэхъугъэу алыгъэ, а
гупшысэр химыгъэкIуакIэу
Къуныжъ Мыхьамэт ыгъэунэ-
фырэр адыгэ усэн-псэлъэным
ылапсэ чыжъэу зэрэкIорэр,
илъэс минхэм ар къызэрамы-
убытырэр кIегъэтхы. Ар къы-
дэзымылытэрэм усэн Ioфым-
кIэ амал зэримылэр къегъэ-
лъагъо ащ. Джащ фэд проза,
драматургие зыфатIохэрэми
лъэпкъ шэнэу ахэлъхэр ащ
егъэунэфых, урысыми дунэе
литатурэхэми аригъапшэзэ,
гупшысэм лъэлсэ пытэ къы-
фэшIы.

Апэу тхылъэу ытхыгъэм
«Адыгэ литературэм ехьылIэ-
гъэ гупшысэхэр» цIэу фиусыгъ
(1968). Ащ ыуж къыкIэлъы-
кIуагъэхэми гупшысэр альапс,
лъэпкъ литературэр адрэ лите-
ратурэхэм зэрафэдэри, зэрате-
кIырэ лъэныкъори зэдэлъы-
тагъэхэу гупшысэр егъэпсы.
ЕтIани ытхыгъэхэм шэнэу
ахэлъыр адрэмэ ятхыгъэхэм
бэрэ ахэлъагъорэп: литерату-
рэм ихабзэхэм, нэмыкI иску-
ствэхэм (музыкэм, сурэтшIы-
ным) япхыгъэхэу къыушъхъа-
фыхэзэ, къатегушчыIэ, ар ежъ
культурэ хъарзынэу ыгъоты-
гъэм къыпкъырэкIы; адыгэ
культурэм дэлэжъэгъэ компози-

Мыхьамэт

тор цIэрыIохэм атхыгъэхэр
Iэубытыплэ мыш дэжым
ешIых — Балакиревыр, Гнеси-
ныр, Святловскэр, нэмыкIхэр.
Адыгэ духовнэ щыIэныгъэм
ахэр щыщ шъыпкъэ зэрэхъу-
гъэхэр Мыхьамэт пшIошъ
егъэхъу, ежъ ахэр ыгукIэ пэб-
лагъэхэшъ, ори угу пэблагъэ
ышIынхэ елъэкIы. Ар бэкIи
ишъхьэгъусэ Нуриеты епхы-
гъэн фай: ахэр зэшъхьэгъусэх,
зэныбджэгъух, зэупчIэжъэгъух.
Культурэм зэфищэгъэ цIыф
шIагъох, шIэныгъэ яIэу, Iэдэб
ахэлъэу, цIыфым уасэ фашIэу.

Москва къызекIыжъ нэуж
Мыхьамэт Адыгэ къэралыгъо
кIэлэгъэгджэ институтым (джы
университет) — зэ доцентэу,
етIанэ профессорэу щылэ-
жъагъ, литературэмкIэ кафе-
дрэм ипэщагъ, филологическэ
факультетым декан IэнатIэр
илъэсипшIым шъхьарыкIэу
щызэрихъагъ. Римыгъэджагъэу
кIэлэгъэгджабэ тиреспубликэ
исэп. Ахэр Ioфышхох, цIыфхэр
фэразэхэу а IoфшIэнхэр Мы-
хьамэт зэрихъагъэх, цIыф
емыщIацIэу, ежъыри щыхъэгъу
къамышIэу зэфэшъхъафыбэу
зэхэт коллективыр илъэс пчъа-
гъэм зэрищагъэ.

Мыхьамэт профессор, кIэлэ-

егъадж. Ащ изакъоми, зэшIуи-
хыгъэр Ioф цIыкIоп. Ащ нахъ
цIыкIоп шIэныгъэлэжыным
Мыхьамэт иIахъэу хилъхъа-
гъэр — адыгэ литературовед-
ниер, критикэр зыпкъ иуцон-
хэмкIэ ащ Ioфэу ышIагъэм уасэ
фэшIыгъуай — лъэпкъ лите-
ратурэм фэгъэхыгъэу ытхыгъэр
зэхъуубытэжъмэ, тхылъ пчъа-
гъэ хъун фаеу сеплгы. Статья
фимытхыгъэу титхакIомэ зы
ахэтэп, Хъаткъом, Пэрэны-
къом, КIэрацэм, МэщбашIэм
яхьыллагъэу ытхыгъэхэр осэн-
чъэх. «Адыгэ литературэм ита-
рихъ» зыцIэу тхылъищ хъоу
къыдэдгъэкIыгъэм Мыхьамэт
ытхыгъэу дэтыр бэ. Кубэ Щэ-
бан ипоэмэхэм, Бэрэтэрэ Хъа-
мидэ исонетхэм, Руставели
ипозэмэу ащ зэридзэкIыжъи
къыдигъэкIыгъэм хэхыгъэу
афэтхагъэшъ, а статьяхэр зэб-
гъэпшэн тымIэу къысцэхъу.
Мыхьамэт иакъылы фэдэу
ыбзи чаны, дахэ, бай — ар къа-
ушыхъаты адыгабзэкIи уры-
сыбзэкIи ытхыгъэхэм.

Зы лъэныкъу джыри: Мы-
хьамэт ыгукIэ художник, усэ-
хэр етхых, очеркхэр, рассказ-
хэр пшIы пчъагъэ гъэзетхэм,
тижурналхэм къащыхаутыгъэх.
Непи Мыхьамэт мытхьытхъэу

мэлажъэ, итхэн-IофшIэн зэпы-
урэп.

Мыхьамэт щыIэныгъэр шIу
ельэгъу пIомэ, зи къэмыIуагъэм
фэд: ылъэгъу къодьерэп, ищы-
Iэныгъэ дахэ, тхъагъо, псау
ышIын ылъэкIыгъ, шIульэгъур
зыфэдэр ешIэ, усэу езбырэу
къылонэу ышIэрэм фэдиз зы-
шIэу башэ сырихьыллагъэп,
мэзыр икIас, псыр, псыхъор
игунэсых, пчыхыи пчэдыжьи
мэзгъунэхэр, псыгъунэхэр зэри-
мыгъэлээгъухэу мафэ къекIу-
рэп. Дунаим анахьышIу щы-
лъэгъугъэмэ Пушкиныр ащыщ,
яунэ исым фэд, къыдэгущыIэу-
дэгущыIэжъэрэм фэд, ипшъэшъэ
цIыкIоу Диани ар шIудэдэ ри-
гъэлэгъугъ. Пушкиным ыныбжъ
илъэс 200 зэхъум, Урысыем и
Академие медаль 500 дунаим
тетэу Пушкиным фатхэхэрэм
аратынэу къыдигъэкIыгъ. Ахэм
ащыщ Мыхьамэт къыфагъэ-
шъошагъ. Сыд зымыуасэр!

Джары къасIо сшIоигъуа-
гъэр — Къуныжъ Мыхьамэт
пIомэ, къыкIрэр бэ — фэмышIа-
пхыи фэмышIуапхыи щылэп,
арышъ, Мыхьамэт — ар Мы-
хьамэт, зыцIэ ыхьырэм лъэ-
ныкъо пстэумкIи епэсыгъ.
Адыгэхэр зыгъэгущорэ ыкIи
зэрыгушхорэ цIыфмэ ащыщ.

ДэхэкIай ыгъэшIагъэр —
85-рэ — ауми пчыхъэми пчэ-
дыжъми псыхъо Iушъор рикIу-
кIэу плъэгъушты. Тхъэм бэгъа-
шIэ ешI. **ЩЭШIЭ Казбек.**

ЖьоныгъуакIэм (маим) инэмазшIыгъо уахътэхэр

Мафэ- хэр	Сэбахъ нэмаз	Тыгъэр къы- зыкъокIырэр	Щэдэжэгъо нэмаз	Ечэнд нэмаз	Ахъшам нэмаз	Джащ нэмаз
1	4:35	6:09	13:42	17:16	20:30	22:00
2	4:33	6:07	13:42	17:16	20:31	22:00
3	4:31	6:05	13:42	17:16	20:32	22:01
4	4:30	6:02	13:42	17:16	20:33	22:02
5	4:28	6:00	13:42	17:17	20:34	22:04
6	4:26	5:58	13:42	17:17	20:35	22:05
7	4:25	5:57	13:42	17:17	20:36	22:07
8	4:23	5:55	13:42	17:18	20:37	22:08
9	4:21	5:54	13:41	17:18	20:39	22:10
10	4:20	5:53	13:41	17:18	20:40	22:11
11	4:18	5:51	13:41	17:19	20:42	22:13
12	4:16	5:50	13:41	17:19	20:43	22:14
13	4:15	5:49	13:41	17:20	20:44	22:16
14	4:13	5:48	13:41	17:20	20:45	22:17
15	4:11	5:46	13:41	17:20	20:47	22:19
16	4:10	5:45	13:41	17:21	20:48	22:20
17	4:08	5:44	13:40	17:21	20:49	22:22
18	4:06	5:43	13:40	17:21	20:50	22:23
19	4:05	5:42	13:40	17:22	20:51	22:25
20	4:03	5:41	13:40	17:22	20:52	22:26
21	4:01	5:41	13:40	17:22	20:53	22:28
22	4:00	5:40	13:40	17:23	20:54	22:29
23	3:58	5:40	13:40	17:23	20:55	22:31
24	3:56	5:39	13:40	17:23	20:56	22:33
25	3:55	5:39	13:40	17:24	20:57	22:35
26	3:53	5:38	13:40	17:24	20:58	22:38
27	3:51	5:37	13:40	17:24	20:59	22:40
28	3:50	5:36	13:41	17:25	21:00	22:43
29	3:48	5:35	13:41	17:25	21:01	22:46
30	3:46	5:34	13:41	17:25	21:03	22:48
31	3:45	5:33	13:41	17:26	21:04	22:51

Гупчэ хьурэм узэфещэ

Теклоныгэм и Мафэ фэгъэхыгъэ шыгъачьхэр Мыекъуапэ зэрэщыкӀуагъэхэм гушӀуагъоу хэтлэгъуагъэр макӀэп. ЗэхэщакӀомэ кызырэхэагъэщыгъэу, шыухэр гъэшӀэгъонэу зэнэкьокъугъэх, теклоныгъэр кыдзэыхыщтыр къэшӀлэгъошӀугъэп. Шыхэр нахь псынӀкӀэу къачьхэ зэрэхьугъэм спортым хэшӀыкӀ физиӀэхэр лъэплӀэх, зэфэхьысыжьхэр ашӀых.

Мыекъопэ ипподромир зэтырагъэпсыхьэ. ТысыпӀэхэм япчъагъэ хэпшӀыкӀэу хагъахьо. Шыхэр кызыщычъхэрэр нахьышӀоу зэрагъэфагъ. Ипподромир спорт зэнэкьокъухэм ягупчэмэ шӀэхэу къахэуошт.

Теклоныгэм и Мафэ фэгъэхыгъэ шӀухъафтынм икьыдэхынкӀэ

шыгъачьэр аублагъ. Метрэ 1400-р Синдикэ зэкӀэми анахь псынӀкӀэу кычъыгъ. АР-м мэкъу-мэщымкӀэ и Министерствэ ишӀухъафтынхэм зафэбанэхэм, метрэ 1000-м шызэнэкьокъугъэх. Огненнэм апэрэ чӀыплӀэр кыдихыгъ, Рашен Принц ятӀонэрэ, Магистрэ ящэнэрэ хьугъэх.

ШӀухъафтынэу «Майскэм»зы-фэбанэхэм метрэ 1000-р къачъыгъ. Мыщ Ассорти апэрэ чӀыплӀэр кы-щыдихыгъ, Саук ятӀонэрэ, Рэнтесие ящэнэрэ хьугъэх.

Россельхозбанкым ишӀухъаф-тын зыхыгъэр Друид. Шыхэм якъэчъапӀэ метрэ 1400-рэ илгыгъ.

Адыгэ Республикэм и Лшыгъхэ ышӀлӀкӀэ агъэнэфэгъэ шӀухъафтынм шыуи 10-м ехьу фэбэнагъ. Апэрэ чӀыплӀэр зыхыщтыр язэрэ-мыгъашӀэу метрэ 2000-м кыщы-зэпчъагъэх. Шыхэр благъэу зэ-готхэу, азыфагу сантиметрэ зауӀэ нахь имылъэу къэсыжъыгъэх. Апэрэ чӀыплӀэр Стрит Бой ыхыгъ, Эр-лаф ятӀонэрэ, Сильвер Фэйт ящэ-нэрэ, Бартоломей яплӀэнэрэ чӀы-плӀэхэр ахыгъэх.

АР-м и Правительство ишӀухъафтынхэм афэбэнагъэхэм метрэ 1600-рэ къакӀугъ. Кибернетик апэрэ чӀыплӀэр кыдихыгъ. Форсаж ятӀонэрэ, Эльбертин ящэнэрэ, Ко-либрикэ яплӀэнэрэ хьугъэх.

Республикэм и Парламент ишӀухъафтын фэбэнагъэхэм метрэ 1000-р къачъыгъ. Апэрэ чӀыплӀэр Эмирэ ыхыгъ. Авенсис ятӀонэрэ, Летний бор ящэнэрэ, Вотерсент яплӀэнэрэ хьугъэх.

Урысыем и Сбербанк икьута-мэу Адыгеим шыӀэм ишӀухъафтын Секреткэ кыдихыгъ. Лептикэ

ятӀонэрэ, Кэтиш ящэнэрэ чӀыплӀэхэр ахыгъэх.

Кобэщычхэу Хьасанэрэ Шыума-фэрэ яшӀэжъ фэгъэхыгъэ зэнэкьо-къум Мэдисон щытекӀуагъ. Барс ащ ыуж кынагъ, Майкон ящэнэрэ чӀыплӀэр ыхыгъ. Гъатхэм ишӀу-хъафтын Сабоз фагъэшъошагъ. Равнинэ ятӀонэрэ хьугъэ.

Зэнэкьокъум Адыгеим, Абхъа-зым, Краснодар краим, нэмыкӀхэм яспортсменхэр хэлэжъагъэх. Ха-гъэунэфыкӀырэ чӀыплӀэхэр кыдэ-зыхыгъэмэ афэгушӀуагъэх Парла-ментым итхаматэ игуадзэу М. Іа-щэр, Адыгеим и Премьер-министрэ игуадзэу А. Петрусенкэр, нэмыкӀ Іэшхьэтетхэр.

Спорт зэнэкьокъур культу-рэм илофышӀэхэм къагъэбаигъ. АР-м Лъэпкэ культурэмкӀэ и Гуп-чэ ипачэу А. Къулэм концерт программэр зэришагъ, Хэгъэгу зэ-ошхом теклоныгъэр кыщыдзэ-ыхыгъэхэм гушыӀэ фабэхэр къафи-луагъэх.

Дунаим шыцӀэрыӀо ансамблэу «Налмэсыр», кӀэлэцӀыкӀу купхэу «Казачатэр», «Майкопчаночкэр», нэмыкӀхэри пчэгум щыуджыгъэх. Купэу «Ошъутенэм» иартистхэу ЖъакъшэкӀулэ Маринэ, Даутэ Су-санэ, КӀэрэщэ Эдуард, Хьут Рус-там оредхэр кӀауагъэх. Ипподо-рым шаплӀэхэм Іоф шашӀагъ, цыфхэм загъэпсэфынэу уахътэ ялагъ. ІэкӀыб хэгъэгумэ къарыкӀы-гъэ тильэпкьэгъухэр бэ хьухэу зэнэ-кьокъум щытлэгъугъэх.

ФЕСТИВАЛЭУ «КУБАНЬ ТЕАТРАЛЬНАЯ-2012»-р

Тигуапэу тыхэлажъэ

Я XIII-рэ шьолъыр фестивалэу «Ку-бань театральная-2012»-рэ зыфилорэр жьоныгъуакӀэм и 11-м кыщыублагъэу шэкӀогъум и 22-м нэс кӀошт. Краснодар краим культурэмкӀэ и Департаментрэ Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Мини-стерствэрэ зэхэщакӀо ащ фэхьугъэх. Фестивалым ихудожественнэ пащэр Ольга Никифорова.

Урысыем инароднэ артистэу, Адыгэ Респуб-ликэм и Лъэпкэ театрэу Цэй Ибрахимэ ыцӀэ зыхырэм ирежиссер шъхьалэу Кукэнэ Муратэ тызэрэщигъэгъозагъэу, фестивалым Адыгеим итеатрэхэр хэлэжъэштых. Спектаклэу «Убей меня, голубчик» зыфилорэр Лъэпкэ театрэм

кӀэу шагъэуцу, мэкъуогъум и 12-м Мыекъуапэ апэрэу кыщагъэлъэгъошт.

Театрэм цыфхэр зэхещэх. ЗэхэщакӀохэр ащ кыпкырыкӀыхъэз, спектаклэхэр Краснодар краимрэ Адыгэ Республикэмрэ къащагъэлъэ-гъоштых. АР-м и Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхьу Адамэ ыцӀэ зыхырэр, АР-м и Къэралыгъо Урыс театрэ, нысхъапэмэ ятеатрэу Краснодар щызэхашагъэр, Краснодар имузы-кальнэ театрэ, Краснодар иныбжыкӀэ театрэ, нэмыкӀхэри фестивалым хэлэжъэштых.

Адыгэ Республикэм итеатрэхэр фестивалым аужырэ илӀэсхэм хэлажъэхэу аублагъ. Адыге-им изаслуженнэ артисткэу Лшыунэе Асыет бзылфыгъэ ролыр анахь дэгъоу кышӀыгъэу тӀогъогогъо фестивалым кышыхахыгъ, хэ-ушъхъафыкӀыгъэ шӀухъафтынхэр кыфагъэ-шъошагъэх. Тиартистхэм бэкӀэ тащэгугъы, фе-

стивалым щытхьуцӀэхэр кышыхахынхэу афэ-тӀо.

Сурэтым итыр: **тиартистхэр спектаклэм хэлажъэх.**

ФУТБОЛ. УРЫСЫЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

«Зэкъошныгъэр», улыфэбанэрэр кыытаӀу

«Биолог» Прогресс — «Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — 1:0. Поселкэу Прогрессым жьоныгъуакӀэм и 7-м шызэдешӀагъэх. Зезыщагъэхэр: С. Погарченко — Шахты, Р. Усачев — Ро-стов-на-Дону, Р. Дудов — Кисловодск. «Зэкъошныгъ»: Плахтий, Магкеев, Казаков, Кузнецов, Василенко (Ешыгуау,66), Батырбий, Жегулин, Сандаков (Датхъуж,83), Хьабэчыр, Кияшкин, Хьабил (Лучин,62). Къэлапчъэм Іэгъуаор дэзыдзагъэр: Волков-31 (пенальтикӀэ).

Мы илӀэсым «Зэкъошныгъэм» ешӀэгъуи 4 иӀагъ, шыр шӀуахыгъ, зыр кыыхыгъ. Тифутболистхэм гъогогъуи 2 къэлапчъэм Іэгъуаор дадзагъ, якъэлапчъэ дагъэкӀыгъэр 6. ИлӀэс зэнэкьокъур тикоман-дэ ыухынкӀэ зӀукӀлэгъуи 4 кыфэ-нагъ.

ЯтӀонэрэ купым хэт командэхэр жьоныгъуакӀэм и 7-м зэрешӀагъэ-хэм шьушчытэгъэгъуазэ.

«Ротор» — «Ангушт» — 4:0, «Дагдизель» — «Олимпия» — 3:1, «ФАЮР» — «Динамо» — 2:1, «Таганрог» — СКА — 3:2, «Кавказтрансгаз» — «Ала-

ния-Д» — 0:1, «Славянский» — «Мэщыкъу» — 1:0, «Астра-хань» — «Торпедо» — 0:1, «МИ-ТОС» — «Энергия» — 1:1.

«Ротор» апэрэ купым хэхъажы-гъэу плыгътэ хьушт, ащ ыпэ ишъын зылӀэкӀышт командэ ыуж итӀэп. Шыпкьэр пӀоштмэ, апэрэ купым хэхъаным фэбэнэрэ командэ «Ро-тор» нэмыкӀ купым хэтӀэп. Фэмы-хъазырэу лъагъэу зызылӀэтырэр псынӀкӀэу кызырэфэхыжыщтыр зыдешӀэжы.

«Зэкъошныгъэр» апэ ит команди 5-мэ ахэхъаным пылӀэу тренер шъхьалэу Кобл Анзор тигъэгугъэ-

штыгъ, ау ар фӀлӀэкӀыштӀэп. «Зэ-кьошныгъэм» очко 36-рэ иӀэр, я 5 — 7-рэ чӀыплӀэхэм ащӀлӀэхэм очко 49 — 47-рэ рагъэкъугъ. Ко-мандэ пӀӀпчэ ешӀэгъуи 4 кыфэ-нагъ.

ЧыплӀэу зыдэщытхэр

1. «Ротор» — 71
2. «Торпедо» — 62
3. «Дагдизель» — 54
4. «Славянский» — 52
5. «Динамо» — 49
6. «Мэщыкъу» — 49
7. «Астрахань» — 47
8. «МИТОС» — 44
9. «Ангушт» — 43
10. «ФАЮР» — 40
11. «Кавказтрансгаз» — 38

Непэ командэу тиӀэр дӀеп, ифӀӀо-фашӀэхэр зэрагъэцӀкӀэ-хэрэм уезэгъы хьушт. «Зэкъош-ныгъэм» игуетныгъэ хигъахьоу иешӀакӀэ кыгъотмэ, тигъэгушӀон ылӀэкӀышт шъхъае, ащ фэдэ уахътэ кызытэкӀуштыр тшӀлӀэ-рӀэп. Футболыр зикӀасэхэм яеп-лыкӀлэхэр шӀэхэу кыхэтӀыуты-штых.

12. «Зэкъошныгъ» — 36
13. «Биолог» — 31
14. «Олимпия» — 30
15. «Алания-Д» — 29
16. «Таганрог» — 29
17. «Энергия» — 29
18. СКА — 25

«Зэкъошныгъэр» жьоныгъуа-кӀэм и 13-м «Ротор» Волгоград ти-кьалэ щыӀукӀӀшт. ЕшӀлӀгъур сыхъа-тыр 18-м аублӀшт.

НэкӀубгъор зыгъэхъазыргъэр ЕМТӀЫЛӀ Нурбий.

Зэхэзыщагъэхэр:
Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо
Совет — Хасэр,
иминистрэхэм
я Кабинет

КыдзыгъэкӀырэр:
Адыгэ Республикэм
лъэпкэ ІофхэмкӀэ,
ІэкӀыб къэралхэм
ащыпсӀэрэ тильэп-
кьэгъухэм адырӀлэ
зӀпхыныгъэхэмкӀэ
ыкӀи къэбар жьу-
гъэм иамалхэмкӀэ
и Комитет
Адресыр: ур.Кре-
стьянскэр, 236

**Редактор
шъхьалэр**
**ДЭРБЭ
ТИМУР**

**Редакциер
зыдэщыӀэр:**
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шъхьалэм
иапэрэ:
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-
пшгъэдэкӀыжъ зы-
хыырэ секретары:
52-16-77.
E-mail:
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъаты-
гъэр:**
Урысые Федерацием
хэутын ІофхэмкӀэ,
телерадиокеӀэтын-
хэмкӀэ ыкӀи зӀлы-
ІэсыкӀэ амалхэмкӀэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чӀыплӀэ гъӀлоры-
шӀаплӀ, зэраушыхъа-
тыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхиу-
тыхэрэм мышъып-
кьагъэу кьахафэ-
хэрэмкӀэ къэзыт-
хыгъэхэм пшгъэдэ-
кӀыжъ ахы. Къа-
тхэхэрэмрэ гъэзе-
тым шылажъэхэ-
рэмрэ яеплыкӀлэ
зэтемыфӀэн ылӀэ-
кӀышт. Гъэзет-
еджэхэм кытф-
фагъэхырэ тхы-
гъэхэр зэхэтфы-
хэрӀп ыкӀи къэ-
зытхыгъэхэм
алӀкӀлӀдгъэхъа-
жыыхэрӀп.

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
3536
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1113

Хэутыным
ушыкӀлӀтхэнэу щыт
уахътэр
Сыхъатыр 18.00
ЗыщыкӀлӀтхэгъэхэ
уахътэр
Сыхъатыр 18.00